

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.7.2017
COM(2017) 370 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

Kontroll av unionsrättens tillämpning Årsrapport 2016

{SWD(2017) 259 final}

{SWD(2017) 260 final}

Kontroll av unionsrättens tillämpning Årsrapport 2016

I.	Inledning.....	3
II.	Tillsyn inom prioriterade politikområden	4
1.	En ny satsning på sysselsättning, tillväxt och investeringar	5
2.	En sammankopplad digital inre marknad.....	6
3.	En motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik	7
4.	En fördjupad och mer rättvis inre marknad med en stärkt industribas	8
5.	En djupare och mer rättvis ekonomisk och monetär union.....	11
6.	Ett område för rättvisa och grundläggande rättigheter som bygger på ömsesidigt förtroende..	12
7.	Mot en ny migrationspolitik.....	13
8.	Samarbete med medlemsstaterna för att säkerställa ett korrekt genomförande av unionsrätten	14
8.1.	Genomförandeplaner: nuläget.....	14
8.2.	Förklarande dokument: nuläget.....	15
III.	Överträdelseförfaranden	18
IV.	Åtgärder innan överträdelseförfarandet inleds.....	19
1.	Upptäcka problem	19
1.1.	Ärenden som inleds på eget initiativ	19
1.2.	Klagomål och framställningar	19
2.	EU Pilot-projektet	21
V.	Överträdelseförfarandets olika steg	24
1.	Den administrativa fasen.....	24
2.	EU-domstolens domar enligt artiklarna 258 och 260.2 i EUF-fördraget	27
VI.	Införlivande av direktiv	29
1.	Försenat införlivande.....	29
2.	Talan i domstolen enligt artiklarna 258 och 260.3 i EUF-fördraget.....	31
VII.	Slutsatser	33

I. Inledning

Effektiv tillämpning av unionsrätten är av yttersta vikt för att allmänhet och företag ska kunna dra nytta av Europeiska unionens politik. När frågor blir aktuella – avgastest på bilar, olagliga avfallsdeponier eller transportsäkerhet och transportskydd – brukar problemet inte vara att det saknas EU-lagstiftning, utan snarare att den inte tillämpas ändamålsenligt.

Medlemsstaterna ansvarar för att införliva direktiven i den nationella lagstiftningen korrekt och inom utsatt tid samt för att tillämpa och genomföra hela unionens regelverk (unionsrätten) korrekt¹. Kommissionen, i sin roll som fördragens väktare, kontrollerar medlemsstaternas åtgärder och ser till att deras lagstiftning följer unionsrätten². Om en medlemsstat inte följer unionsrätten kan kommissionen inleda ett överträdelseförfarande och vid behov väcka talan i EU-domstolen. Böter kan bli aktuellt för en medlemsstat som inte följer ett avgörande från EU-domstolen eller inte meddelar kommissionen med vilka åtgärder ett lagstiftningsdirektiv ska införlivas³.

Bättre tillämpning av unionsrätten prioriteras av Junckerkommissionen och utgör en viktig del av agendan för bättre lagstiftning. Kommissionen upprepade sitt åtagande om bättre tillämpning av unionsrätten i ett meddelande från december 2016, där man beskriver ett mer strategiskt sätt att hantera överträdelser⁴. Kommissionen angav att den skulle prioritera åtgärder mot de allvarigaste överträdelserna av unionsrätten som påverkar medborgarnas och företagens intressen.

I denna årsrapport beskrivs huvuddragen i kommissionens tillsynspolitik under 2016. Rapportens struktur speglar betoningen av tillsyn inom kommissionens prioriterade politikområden. Exempelvis inledde kommissionen överträdelseförfaranden på området inre marknaden, mot särskilda medlemsstater som inte inrättade eller tillämpade sanktioner för att avskräcka biltillverkare från att bryta mot utsläppslagstiftningen. Ett annat exempel är införlivandet av EU-bestämmelser om offentlig upphandling och koncessioner. Det är av yttersta vikt att unionsrätten införlivas och tillämpas fullt ut i detta avseende, så att det blir enklare och billigare för små och medelstora företag att delta i offentliga upphandlingar i enlighet med EU:s principer om öppenhet och konkurrens. Utöver de prioriterade områdena, tar dokumenten som medföljer rapporten⁵ upp hur väl unionsrätten tillämpats, och vilka svårigheter som uppstått, för varje medlemsstat och politikområde.

¹ Artikel 291.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

² Artikel [17 i EU-fördraget](#): "[Kommissionen] ska säkerställa tillämpningen av fördragen och av de åtgärder som institutionerna antar i enlighet med fördragen. Den ska övervaka tillämpningen av unionsrätten [...]."

³ Artikel 260.2 och 260.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

⁴ Kommissionens meddelande *EU-rätten: Bättre resultat genom bättre tillämpning*, [C\(2016\) 8600](#), EUT C 18, 19.1.2017.

⁵ SWD (2017) 259 och SWD (2017) 260.

II. Tillsyn inom prioriterade politikområden

Att se till att EU:s rättsliga instrument tillämpas och genomförs bättre är en förutsättning för EU-politikens allmänna framgångar och en av Junckerkommissionens särskilda politiska prioriteringar. Kommissionen använder en rad olika verktyg, bl.a. överträdelseförfaranden, för att nå EU-politikens mål. Årsrapporten 2016 ger en översikt över kommissionens åtgärder i detta avseende.

Ny tillsynspolitik – Meddelandet om EU-rätten: Bättre resultat genom bättre tillämpning

I december 2016 antog kommissionen ett nytt meddelande om tillvägagångssättet vid överträdelser: *EU-rätten: Bättre resultat genom bättre tillämpning*⁶. I meddelandet beskrivs hur kommissionen i sin roll som fördragens väktare ska öka sina insatser för att unionsrätten ska efterlevas. Att agera "större och mer målmedvetet i stora frågor och mindre och mer anspråkslöst i små frågor" bör omvandlas till ett mer strategiskt och effektivt sätt att kontrollera regelefterlevnad och hantera överträdelser. Vid genomförandet av denna strategi bör kommissionen inrikta sig på problem där kommissionens kontrollåtgärder verkligen kan göra skillnad och på politiska prioriteringar. Följaktligen kommer kommissionen att skilja mellan ärendena utifrån det mervärde som kan åstadkommas genom ett överträdelseförfarande, och den kommer att avsluta ärenden när den anser att detta är lämpligt ur politisk synvinkel.

Kommissionen kommer att inrikta sig på ärenden där medlemsstaterna

- inte meddelar införlivandeåtgärder eller där direktiven införlivats felaktigt,
- inte rättar sig efter ett avgörande från EU-domstolen (i enlighet med artikel 260.2 i EUF-fördraget), eller
- orsakar allvarlig skada på EU:s ekonomiska intressen eller överträder EU:s exklusiva behörighet.

Kommissionen kommer noggrant att följa sådana ärenden som avslöjar systembrister i en medlemsstats rättssystem. Det skulle bl.a. handla om nationella bestämmelser eller allmän praxis som hindrar förfarandet för förhandsavgöranden från EU-domstolen. Kommissionen kommer även noggrant att följa ärenden där nationell lagstiftning hindrar de nationella domstolarna från att erkänna unionsrättens företräde. Den kommer även att prioritera ärenden där nationell lagstiftning inte ger några effektiva prövningsförfaranden för överträdelser av unionsrätten eller där nationell lagstiftning på annat sätt hindrar de nationella rättssystemen från att se till att unionsrätten tillämpas effektivt. Kommissionen kommer att agera skyndsamt i utredningar av sådana överträdelser. Den kommer att inleda överträdelseförfaranden utan att tillämpa EU Pilot-mekanismen, såvida det inte anses lämpligt att använda EU Pilot i ett visst fall.

Även med det nya tillvägagångssättet kommer kommissionen att värdesätta enskilda personers klagomål. Dessa är avgörande för att man ska upptäcka mer allmänna problem med bristande efterlevnad av unionsrätten, som påverkar medborgares och företags intressen. Det är dock mycket viktigt att medborgarna förstår hur överträdelseförfarandet fungerar och anpassar förväntningarna därefter. Många inger klagomål och förväntar sig att kanske få ekonomisk ersättning eller en annan form av gottgörelse för en överträdelse av unionsrätten. Detta är inte överträdelseförfarandets syfte. I vissa enskilda ärenden om felaktig tillämpning, som inte ger upphov till mer allmänna principfrågor, kan man därför ofta nå tillfredsställande lösningar med hjälp av andra, lämpligare mekanismer på EU-nivå och nationell nivå. I sådana fall kommer kommissionen i regel att hänvisa de klagande till den nationella nivån, förutsatt det finns effektivt rättsskydd där.

Kommissionen kommer visserligen att stödja medlemsstaterna i deras arbete med att införliva, tillämpa och genomföra unionsrätten, men medlemsstaterna måste samtidigt ta sitt ansvar och respektera de bestämmelser som de själva har infört samt kontrollera att dessa efterlevs. I detta avseende kommer kommissionen att agera mer bestämt med påföljder för medlemsstater som inte meddelar sina införlivandeåtgärder. I ärenden som tas upp i EU-domstolen enligt artikel 258 jämförd

⁶ [C\(2016\) 8600](#), EUT C 18, 19.1.2017.

med artikel 260.3 i EUF-fördraget kommer kommissionen nu systematiskt att begära att domstolen förelägger både ett schablonbelopp och ett löpande vite.

1. En ny satsning på sysselsättning, tillväxt och investeringar

Junckerkommissionens främsta prioritet är att stärka Europas konkurrenskraft och stimulera investeringar som skapar arbete. Insatserna för att skapa rätt regelverk till stöd för företag och sysselsättning undergrävs dock om unionsrätten inte genomförs korrekt och i tid. Övervakning av tillämpning och genomförande av unionsrätten bidrar därmed väsentligt till att skapa sysselsättning, tillväxt och investeringar.

Kommissionens åtgärder för att kontrollera regelefterlevnaden under 2016 inriktades på följande områden:

Genomförande av unionsrätten för arbetstagares fria rörlighet och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen

Kommissionen arbetade vidare med att säkerställa lika villkor på arbetsmarknaden i EU, genom att kontrollera att medlemsstaterna hade införlivat direktiven om arbetstagares fria rörlighet och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen fullständigt och korrekt.

Tidsfristen för införlivande av två viktiga direktiv löpte ut 2016. Det ena rör genomförandet av fri rörlighet för arbetstagarrättigheter⁷, och det andra rör genomförandet av utstationerade arbetstagares rättigheter⁸. Flera medlemsstater hade inte meddelat sina införlivandeåtgärder inom tidsfristen, och kommissionen inledde därför ett antal överträdelseförfaranden i september 2016.

I fråga om gäller arbetsmiljö löpte tidsfristen ut den 1 juli 2016 för införlivande av direktivet om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för elektromagnetiska fält⁹. Direktivet är ett viktigt bidrag till arbetstagarnas hälsoskydd. Kommissionen kontrollerar nu medlemsstaternas nationella införlivandeåtgärder och inledde en rad överträdelseförfaranden under 2016.

Kommissionen fortsatte kontrollen av införlivandet av direktivet om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar¹⁰ och sände förfrågningar till åtta medlemsstater för att kontrollera att direktivet om förebyggande av stick- och skärsador inom hälso- och sjukvården¹¹ hade genomförts korrekt.

Genomförande av unionsrätten på miljöområdet

Kommissionens kontroller av efterlevnaden av EU:s miljöbestämmelser inriktades på att bidra till en hälsosammare miljö och en starkare och mer cirkulär ekonomi med hållbarare resursanvändning. Kontrollerna skulle även säkerställa lika villkor för alla medlemsstater och ekonomiska aktörer som behöver uppfylla miljökraven. Ett konsekvent genomförande stimulerar även marknaden, så att man hittar nya sätt att öka resurseffektiviteten och minska importberoendet, vilket i sin tur ger företagen i EU konkurrenskraft och skapar arbetstillfällen.

I vissa medlemsstater kvarstår omfattande brister vid genomförandet av EU:s miljölagstiftning och kontrollen av hur den efterlevs, särskilt när det gäller avfallshantering, avloppsinfrastruktur och att hålla gränsvärdena för luftkvaliteten.

⁷ Direktiv [2014/54/EU](#).

⁸ Direktiv [2014/67/EU](#).

⁹ Direktiv [2013/35/EU](#).

¹⁰ Direktiv [2014/27/EU](#).

¹¹ Direktiv [2010/32/EU](#).

Kommissionen fortsatte att påtala dessa brister med rättsliga medel, särskilt överträdelseförfaranden, men även genom nära samarbete med de nationella myndigheterna och andra aktörer för att förbättra regelefterlevnaden. I samband med detta inledde kommissionen 2016 sin granskning av miljöpolitikens genomförande¹². Granskningen syftar till att ge bättre kunskap om bristerna vid genomförandet av EU:s miljölagstiftning och miljöpolitik i varje medlemsstat samt till att åtgärda orsakerna till dessa brister. Den syftar också till att ge lösningar som komplement till rättsliga åtgärder och till att främja utbyte av god praxis. Granskningen bygger på landsspecifika rapporter som utarbetas vartannat år om viktiga frågor inom miljölagstiftning och miljöpolitik i varje medlemsstat. Rapporterna kommer att ligga till grund för dialoger med och inom varje medlemsstat.

Genomförande av unionsrätten på jordbruksområdet

Kommissionens tillsynsstrategi inriktades på att se till att de jordbruksåtgärder tillämpas som har den största potentialen att främja sysselsättning och tillväxt. Dessa bidrar även till en mer fördjupad och rättvis inre marknad.

Den gemensamma jordbrukspolitiken och genomförandet av EU:s jordbruksbestämmelser bidrar till att främja både konkurrenskraften och marknadsinriktningen av primärsektorn, samtidigt som det skyddar jordbrukarna från plötsliga och allvarliga marknadsstörningar. Det främsta målet är att hålla kvar jordbruket i Europa.

Under 2016 ägnade kommissionen särskild uppmärksamhet åt genomförandet av bestämmelserna om direktbetalningar i alla medlemsstater, en viktig del av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken 2014. Efter att ha undersökt hur väl den nationella lagstiftningen överensstämde med EU-bestämmelserna inledde kommissionen EU Pilot-dialoger med flera medlemsstater.

Kommissionen övervakade även aktivt att medlemsstaterna hade införlivat EU-direktiven om jordbruk korrekt, tydligt och i tid. Syftet var att skapa rättslig klarhet och se till att medborgare och företag kan dra nytta av möjligheterna på den inre marknaden. Kommissionen erbjöd medlemsstaterna hjälp med att genomföra direktivet om kaseiner och kaseinater¹³ i tid (före den 22 december 2016).

Genomförande av unionsrätten om havsfrågor och fiske

Kommissionens tillsynsstrategi 2016 var inriktad på bevarande och kontroll av fiskeresurserna, som är viktiga för att bygga upp en cirkulär ekonomi där fiskeresurserna används på ett hållbart sätt. På så vis tryggas jobb och tillväxt i fiskerisektorn på lång sikt. Särskild uppmärksamhet lades på systembrister i de nationella fiskeriövervakningssystemen som leder till att olagligt fiske inte upptäcks, vilket skadar sektorns hållbarhet. I strävan mot EU:s mål att bli en starkare global aktör på fiskeriområdet agerade kommissionen även i flera fall där EU:s exklusiva externa behörighet inte respekterades. Med anledning av att övergångsperioden för vissa bestämmelser i direktivet om havsplanering¹⁴ löpte ut den 18 september 2016, inledde kommissionen dessutom överträdelseförfaranden mot fem medlemsstater som inte hade meddelat några nationella införlivandeåtgärder. Tre andra ärenden inleddes på grund av att bestämmelserna bara delvis införlivats.

2. En sammankopplad digital inre marknad

Kommissionens tillsynsstrategi på området kommunikationsnätverk, innehåll och teknik var inriktad på flera sektorer 2016, exempelvis strukturella element i lagstiftningen om elektronisk kommunikation, bl.a. de nationella tillsynsmyndigheternas oberoende, hänsyn till samrådsförfaranden och tidsfrister i marknadstillsynen, spektrumförvaltning och etableringsfrihet. Kontrollåtgärderna riktades även mot viktiga bestämmelser för att bevara den inre marknaden inom audiovisuella tjänster, såsom principerna om ursprungsland och fri mottagning.

¹² [COM\(2016\) 316 final](#).

¹³ Direktiv (EU) [2015/2203](#).

¹⁴ Direktiv [2014/89/EU](#).

Kommissionen inledde överträdelseförfaranden mot de flesta medlemsstater på grund av ofullständig införlivande av direktivet om minskade kostnader för bredband¹⁵ och direktivet om kollektiv förvaltning av upphovsrätt¹⁶. Den vidtog ytterligare åtgärder i de överträdelseförfaranden som redan inletts mot medlemsstater som inte införlivat direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (PSI-direktivet)¹⁷. Kommissionen förde även dialoger om regelefterlevnad med medlemsstaterna. Dessa handlade exempelvis om praktiska arrangemang för korrekt tillämpning av eIDAS-förordningen och korrekt införlivande av direktivet om kollektiv förvaltning av upphovsrätt.

3. En motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik

I kommissionens meddelande *En ramstrategi för en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik*¹⁸ konstateras att ett "fullständigt införande och strikt genomförande av befintlig energilagstiftning och därtill hörande regler är den viktigaste förutsättningen för införandet av energiunionen".

Kommissionen övervakade noga tillämpningen av unionsrätten inom klimat- och energipolitiken. Regelbundna kontroller utfördes av hur flera direktiv införlivats och efterlevs i medlemsstaterna. Kommissionen fortsatte också att driva de överträdelseförfaranden som redan hade inletts på följande områden:

- direktiven i det tredje energipaketet¹⁹,
- direktivet om byggnaders energiprestanda²⁰,
- direktivet om fastställande av krav avseende skydd av allmänhetens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten²¹,
- direktivet om radioaktivt avfall²²,
- energieffektivitetsdirektivet²³,
- direktivet om säkerhet till havs²⁴,
- direktivet om förnybar energi²⁵,
- direktivet om oljelager²⁶,
- förordningen om tryggad gasförsörjning²⁷,
- direktiven om handel med utsläppsrätter²⁸,
- direktivet om bränslekvalitet²⁹, och
- direktivet om geologisk lagring av koldioxid³⁰.

Efter kontrollerna av regelefterlevnad inledde kommissionen EU Pilot-dialoger med flera medlemsstater under 2016. Dessutom inleddes 31 överträdelseförfaranden efter systematiska kontroller av regelefterlevnaden och utebliven rapportering om energieffektivitet och på kärnenergiområdet.

¹⁵ Direktiv [2014/61/EU](#).

¹⁶ Direktiv [2014/26/EU](#).

¹⁷ [Direktiv 2013/37/EU](#).

¹⁸ [COM\(2015\) 80](#).

¹⁹ Direktiven [2009/72/EG](#) och [2009/73/EG](#).

²⁰ Direktiv [2010/31/EU](#).

²¹ Direktiv [2013/51/Euratom](#).

²² Direktiv [2011/70/Euratom](#).

²³ Direktiv [2012/27/EU](#).

²⁴ Direktiv [2013/30/EU](#).

²⁵ Direktiv [2009/28/EG](#).

²⁶ Direktiv [2009/119/EG](#).

²⁷ Förordning (EU) [nr 994/2010](#).

²⁸ Direktiven [2008/101/EG](#) och [2009/29/EG](#).

²⁹ Direktiv [2009/30/EG](#).

³⁰ Direktiv [2009/31/EG](#).

4. En fördjupad och mer rättvis inre marknad med en stärkt industribas

Den inre marknaden ger stora möjligheter för de europeiska företagen samt större urval och lägre priser för konsumenterna. Den gör det möjligt för människor att resa, bo, arbeta och studera var de vill. Dessa fördelar uteblir dock när den inre marknadens regler inte tillämpas eller genomförs, eller om de undergrävs av andra hinder.

Genomförande av unionsrätten om konkurrens

När det gäller regelefterlevnad på konkurrensområdet inriktade sig kommissionen på att se till att EU:s regler om konkurrens och statligt stöd följs. Under 2016 fortsatte kommissionen att driva ett överträdelseförfarande i syfte att motverka risken för att den etablerade aktören skulle få en allt starkare dominerande ställning på elmarknaden i en medlemsstat. Detta berodde på att medlemsstaten hade vidtagit åtgärder för att bevilja aktören det mesta av vattenkraftskoncessionerna under mycket lång tid utan att genomföra en offentlig upphandling.

Förtroendet för kommissionens kontroller av statligt stöd är beroende av att besluten om statligt stöd genomdrivs. Under 2016 beslöt kommissionen att väcka talan mot Grekland i EU-domstolen enligt artikel 260.2 i EUF-fördraget, eftersom Grekland inte genomfört kommissionens beslut från 2008 i målet Hellenic Shipyards och inte följt domstolens dom från 2013³¹.

Kommissionen har hjälpt medlemsstater att genomföra direktivet om skadeståndstalan vid överträdelser av konkurrensreglerna³² och kommer även i fortsättningen att ägna väsentligt arbete åt att se till att det genomförs korrekt och i tid.

Genomförande av unionsrätten om den inre marknaden, näringsliv, entreprenörskap och små och medelstora företag

I kommissionens strategi för den inre marknaden³³ eftersträvas uppfyllda krav och smart genomförande. Det innebär att man tillämpar en heltäckande strategi för att genomdriva reglerna för den inre marknaden. Denna strategi omfattar samtliga stadier i det politiska arbetet, från utformningen av strategier till tillämpning och smart genomförande av reglerna för den inre marknaden, i enlighet med strategin för bättre lagstiftning. Detta innebär att integrera utvärdering och genomförande bättre i politikens utformning och ge bättre stöd och vägledning till medlemsstaterna och de ekonomiska aktörerna om hur den inre marknadens regler ska genomföras. Det övergripande syftet är att skapa bättre överensstämmelse med reglerna för den inre marknaden och unionsrätten överlag.

I enlighet med denna strategi erbjuder kommissionen vägledning för medlemsstaterna. Under 2016 gjorde man det genom att ge rättslig klarhet om t.ex. tillämpliga EU-regler på de innovativa områdena inom delningsekonomin och e-handeln³⁴. Kommissionen erbjuder också vägledning till EU-medborgare och företag, så att de kan dra nytta av sina rättigheter enligt reglerna för den inre marknaden. Detta sker genom hänvisning till rätt prövningsmekanismer, t.ex. Solvit. Samtidigt kan de bevis som samlas in genom ärenden i Solvit hjälpa kommissionen att upptäcka möjliga brott mot unionsrätten. Detta gör Solvit till ett smart genomförandeverktyg.

Under 2016 tillämpade kommissionen sin strategi för smart genomförande på bl.a. följande två områden: I servicesektorn begärde kommissionen att nio medlemsstater skulle avlägsna överdrivna och oberättigade hinder för tillhandahållande av tjänster på hela den inre marknaden. Den ansåg att kraven på vissa tjänsteleverantörer i dessa medlemsstater stod i strid med tjänstedirektivet³⁵. I fordonssektorn följer kommissionen mycket noggrant de nationella myndigheternas genomförande av gällande EU-regler. Den inledde överträdelseförfaranden mot sju medlemsstater 2016 för att inte ha fullgjort sina skyldigheter enligt EU:s lagstiftning om

³¹ Mål [C-246/12 P](#), Ellinika Nafpigeia mot kommissionen.

³² Direktiv [2014/104/EU](#).

³³ [COM\(2015\) 550 final](#).

³⁴ [COM\(2016\) 356 final](#).

³⁵ Direktiv [2006/123/EG](#).

typgodkännande av fordon³⁶. Dessa åtgärder riktades särskilt mot att medlemsstaterna inte hade inrättat eller tillämpade sanktionssystem för att avskräcka biltillverkare från brott mot lagstiftningen om bilavgaser.

Dessutom inledde kommissionen överträdelseförfaranden mot de flesta medlemsstater för att de inte fullt ut hade införlivat direktiven om offentlig upphandling,³⁷ legal metrologi,³⁸ avancerade tekniska system och tillverkningsystem,³⁹ explosiva ämnen för civilt bruk och försvarsrelaterade produkter⁴⁰ samt informationssystemet för den inre marknaden⁴¹.

Genomförande av unionsrätten om kapitalmarknadsunionen och finansiella tjänster

Syftet med kapitalmarknadsunionen är att innovativa företag, nystartade företag och små och medelstora företag lättare ska få tillgång till finansiering. Den ska göra EU:s kapitalmarknader mer attraktiva för icke-professionella och institutionella investerare samt öka de gränsöverskridande investeringarna ytterligare. Kapitalmarknadsunionen ska även bidra till att återskapa stabilitet i och förtroende för finanssektorn efter krisen.

Kommissionens *Handlingsplan för en kapitalmarknadsunion*⁴² från 2015 kompletterades i september 2016 med meddelandet *Kapitalmarknadsunionen – Att påskynda reformarbetet*⁴³. Kommissionens genomförandeåtgärd stöder detta initiativ genom att avskaffa nationella gränsöverskridande investeringshinder (t.ex. fall med så kallade gyllene aktier och investeringsrestriktioner) och se till att direktiven om kapitalmarknadsunionen genomförs fullt ut i förhållande till kapitalmarknaderna. Exempelvis inledde kommissionen överträdelseförfaranden mot 21 medlemsstater på grund av hur de införlivat insynsdirektivet⁴⁴, som ska se till att värdepappersemittenter offentliggör vissa viktiga uppgifter om sin verksamhet.

Efter den finansiella krisen antogs flera direktiv för att åstadkomma en öppnare marknad för finansiella tjänster i EU och en motståndskraftigare och stabilare finanssektor. Några viktiga åtgärder är direktiven om redovisning och revision,⁴⁵ om företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper⁴⁶ och om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet⁴⁷. Under 2016 kontrollerade kommissionen att dessa direktiv var fullständigt och korrekt införlivade. Den inledde exempelvis överträdelseförfaranden mot 20, 16 och 18 medlemsstater för försenat införlivande av direktivet om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet, direktivet om företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper respektive revisionsdirektivet.

Genomförande av unionsrätten om skatter och tullar

Efter EU-domstolens avgöranden om hur momsdirektivet och direktiven om punktskatt ska tolkas ägnade kommissionen särskild uppmärksamhet åt att se till att dessa domar tillämpas i alla medlemsstater. Dessutom undersökte kommissionen flera fall av fordonsbeskattning, eftersom den upptäckte överträdelser av fordonsregistreringsskattens neutralitet.

På området direktbeskattning fortsatte kommissionen att kontrollera att likabeskattningen av gränsöverskridande arv, gränsöverskridande arbetstagare (som bor i en medlemsstat och arbetar i en

³⁶ Direktiv [2007/46/EG](#) och förordning (EG) nr [715/2007](#).

³⁷ Direktiven [2014/23/EU](#), [2014/24/EU](#) och [2014/25/EU](#).

³⁸ Direktiven [2014/31/EU](#), [2014/32/EU](#) och [2015/13/EU](#).

³⁹ Direktiven [2013/53/EU](#), [2014/29/EU](#), [2014/30/EU](#), [2014/33/EU](#), [2014/34/EU](#), [2014/35/EU](#), [2014/53/EU](#) och [2014/68/EU](#).

⁴⁰ Direktiven [2014/28/EU](#) och [2016/970/EU](#).

⁴¹ Direktiv [2013/55/EU](#).

⁴² [COM\(2015\) 468](#) final.

⁴³ [COM\(2016\) 601](#) final.

⁴⁴ Direktiv [2013/50/EU](#).

⁴⁵ Direktiven [2013/34/EU](#) och [2014/56/EU](#).

⁴⁶ Direktiv [2014/91/EU](#).

⁴⁷ Direktiv [2014/17/EU](#).

annan) och så kallade mobila personer (som flyttar från en medlemsstat till en annan) fungerar i hela EU. Inom ramen för handlingsplanen för en marknadsunion inledde kommissionen en ny undersökning om diskriminerande skattehinder för gränsöverskridande investeringsresultat av pensionsfonder och livförsäkringsföretag.

Med anledning av en dom i EU-domstolen⁴⁸, utförde kommissionen även övergripande kontroller för att undersöka proportionaliteten i medlemsstaternas böter för införande av oanmälda kontanta medel i EU.

Genomförande av unionsrätten om konsumentskydd

I början av 2016 inrättade kommissionen en europeisk digital tvistlösningsplattform⁴⁹. Den gör det enklare för konsumenterna i EU att lösa tvister utanför domstol, när det gäller försäljnings- eller tjänstekontrakt som har ingåtts via internet. En förutsättning för att plattformen ska fungera är att direktivet om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister har införlivats och tillämpas korrekt i medlemsstaterna. Detta prioriteras i kommissionens arbete med att kontrollera regelefterlevnad⁵⁰.

Under 2016 fortsatte kommissionen att utvärdera om de nationella åtgärderna för införlivande av direktivet om konsumenträttigheter var fullständiga och korrekta⁵¹.

Tretton överträdelseförfaranden om införlivande av direktivet om otillbörliga affärsmetoder pågick fortfarande i slutet av 2016⁵². Många medlemsstater införde lagändringar för att anpassa lagstiftningen till direktivet. I maj 2016 offentliggjorde kommissionen dessutom en reviderad vägledning om direktivets tillämpning. Denna vägledning syftar till att skapa bättre överensstämmelse med direktivet, särskilt när det gäller nya affärsmodeller och marknadsaktörer i den digitala ekonomin.

Kommissionen inledde även överträdelseförfaranden för utebliven underrättelse om åtgärder för införlivande av direktivet om betalkonton⁵³. Enligt direktivet ska alla medlemsstater se till att konsumenterna har tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner och göra det enklare för dem att jämföra bankernas avgifter för sådana konton. Konsumenterna ska också erbjudas ett snabbt och säkert förfarande för byte av betalkonto till en annan bank eller betaltjänstleverantör.

Kommissionens arbete för genomförandet av direktivet om paketresor⁵⁴ ledde till lagändringar i fem medlemsstater. Som hjälp för att införliva direktivet anordnade kommissionen under 2016 också tre arbetsseminarier om införlivande för nationella experter⁵⁵.

Ett överträdelseförfarande om felaktigt införlivande av direktivet om tidsdelat boende⁵⁶ pågår fortfarande, men kommissionen avslutade andra ärenden under 2016 efter lagändringar i de berörda medlemsstaterna.

Genomförande av unionsrätten om hälsa och livsmedelssäkerhet

Kommissionens tillsynsstrategi 2016 inom hälso- och sjukvårdssektorn inriktades på att kontrollera hur väl den nationella lagstiftningen överensstämde med direktivet om mänskliga vävnader och celler⁵⁷

⁴⁸ Robert Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-alföldi Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága, [C-255/14](#), mot

⁴⁹ Förordning (EU) nr [524/2013](#).

⁵⁰ Direktiv [2013/11/EU](#).

⁵¹ Direktiv [2011/83/EU](#).

⁵² Direktiv [2005/29/EG](#).

⁵³ Direktiv [2014/92/EU](#).

⁵⁴ Direktiv [90/314/EEG](#).

⁵⁵ Direktiv [2015/2302/EU](#), som ska vara införlivat senast den 1 januari 2018.

⁵⁶ Direktiv [2008/122/EG](#).

⁵⁷ Direktiv [2004/23/EG](#).

och direktivet om gränsöverskridande hälso- och sjukvård⁵⁸. Vid behov inleddes överträdelseförfaranden.

På djurskyddsområdet har man uppnått efterlevnad av kraven i direktiven när det gäller värphöns och gruppboxar för suggor, och de flesta överträdelseförfarandena har avslutats⁵⁹.

Genomförande av unionsrätten om transport och rörlighet

På detta område inledde och drev kommissionen överträdelseförfaranden i frågor som har direkt inverkan på fullbordandet av den inre marknaden, i synnerhet

- diskriminerande användaravgifter för personbilar,
- restriktioner för vägtransportoperatörers tillträde till yrket,
- hinder för etableringsfriheten orsakade av monopolliknande villkor för rekrytering av hamnarbetare, och
- begränsningar av tillhandahållandet av transporttjänster och den fria rörligheten för varor på grund av nationella bestämmelser om minimilöner.

Under 2016 ökade medlemsstaterna sina insatser för att följa direktivets bestämmelser om interoperabiliteten mellan elektroniska vägtullssystem⁶⁰. Kommissionen kunde därför avsluta överträdelseförfarandena mot flera medlemsstater. Medlemsstaterna kunde därför inte införliva direktivet om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen⁶¹ i tid.

Kommissionen inriktade även sitt arbete på säkerhetsfrågor, särskilt inom sjöfarten. Den har utökat övervakningen av unionsrättens tillämpning på detta område och inledde eller drev under 2016 flera överträdelseförfaranden om tillämpning av unionsrätten på utredningar av olyckor⁶², hamnstatskontroll⁶³ och flaggstatsfrågor⁶⁴. Kommissionen fortsatte genomföra kontroller av efterlevnaden av direktivet om körkort⁶⁵ och tre järnvägsdirektiv⁶⁶.

5. En djupare och mer rättvis ekonomisk och monetär union

EU:s regler för bankunionen ska göra bankerna starkare och bättre övervakade samt se till att eventuella problem kan lösas enklare utan att använda skattebetalarnas pengar. Efter den finansiella krisen vidtog EU ett stort antal åtgärder för att öppna den inre marknaden ytterligare för finansiella tjänster till konsumenter och företag, förbättra övervakningen av finansinstitut samt ge finanssektorn ökad motståndskraft och stabilitet. Dessa nya ramar grundar sig på t.ex. det fjärde kapitalkravsdirektivet,⁶⁷ direktivet om insättningsgarantisystemet⁶⁸ och direktivet om återhämtning och resolution av banker⁶⁹. Kommissionens genomförandeåtgärd 2016 syftade till att kontrollera att dessa direktiv införlivats fullständigt och korrekt. Exempelvis riktade kommissionen motiverade yttranden till flera medlemsstater om ofullständigt införlivande av det fjärde kapitalkravsdirektivet och direktivet om återhämtning och resolution av banker.

6. Ett område för rättvisa och grundläggande rättigheter som bygger på ömsesidigt förtroende

⁵⁸ Direktiv [2011/24/EU](#).

⁵⁹ Direktiven [1999/74/EG](#) och [2008/120/EG](#).

⁶⁰ Direktiv [2004/52/EG](#).

⁶¹ Direktiv [2014/94/EU](#).

⁶² Direktiv [2009/18/EG](#).

⁶³ Direktiv [2009/16/EG](#).

⁶⁴ Direktiv [2009/15/EG](#).

⁶⁵ Direktiv [2006/126/EG](#).

⁶⁶ Direktiven [2012/34/EU](#), [2008/57/EG](#) och [2004/49/EG](#).

⁶⁷ Direktiv [2013/36/EU](#).

⁶⁸ Direktiv [2014/49/EU](#).

⁶⁹ Direktiv [2014/59/EU](#).

Kommissionen ger hög prioritet åt överträdelser som avslöjar systembrister som gör att EU:s institutionella ram inte fungerar som den ska. Det gäller särskilt brister i de nationella rättssystemens förmåga att bidra till effektivt genomförande av unionsrätten. Ett av de områden där kommissionens agerande spelar stor roll är när nationella mekanismer till skydd för rättsstaten inte längre verkar kunna avvärja ett systemhot mot rättsstatsprincipen. Detta visar att rättsstatsprincipen måste upprätthållas för att alla rättigheter och skyldigheter som följer av fördragen ska vidmakthållas.

I detta sammanhang har kommissionen vidtagit åtgärder inom ramen för att stärka rättsstatsprincipen⁷⁰ i syfte att ta upp påfallande ändringar i det polska rättssystemet som undergräver den polska författningsdomstolens funktion och effektivitet. Efter att den 1 juni 2016 ha antagit ett yttrande om situationen i Polen antog kommissionen en första rekommendation den 27 juli och en andra rekommendation den 21 december. Kommissionen var oroad över ett systemhot mot rättsstatsprincipen i Polen. Det beror på att författningsdomstolen hindrades från att fulla och verkningsfullt genomföra en författningsprövning efter de reformer som infördes 2015 och 2016. Situationen skadar författningsdomstolens integritet, stabilitet och vederbörliga funktion, och författningsdomstolen är en av Polens nödvändiga mekanismer till skydd för rättsstaten.

På området **fri rörlighet för personer** gjorde kommissionen omfattande utvärderingar av hur den nya nationella lagstiftningen i Tjeckien, Irland och Slovakien överensstämmer med EU-reglerna om unionsmedborgarnas fria rörlighet och uppehållsrätt.

På området **straffrätt och processrätt** slutfördes färdplanen för processuella rättigheter genom antagandet av tre nya direktiv. Dessa handlar om att förstärka vissa aspekter av oskuldspresumtionen och rätten att närvara vid rättegången⁷¹, om rättssäkerhetsgarantier för barn⁷² och om rättshjälp⁷³. Samtidigt har nio medlemsstater ännu inte fullt ut införlivat direktivet om brottsoffers rättigheter⁷⁴. Under 2016 utvärderade kommissionen också hur medlemsstaterna hade införlivat direktiven om rätten till tolkning och översättning⁷⁵ och rätten till information vid straffrättsliga förfaranden⁷⁶.

Nästan alla medlemsstater har införlivat direktivet om den europeiska skyddsordern⁷⁷. Den praktiska tillämpningen av detta instrument beror på medvetenheten hos användarna (offren och rättstillämparna). Hittills har bara ett fåtal skyddsåtgärder erkänts över gränserna. Kommissionen åtog sig att offentliggöra en rapport om tillämpningen när det finns fler uppgifter om antalet utfärdade och erkända order.

I september 2016 inledde kommissionen överträdelseförfaranden mot 18 medlemsstater som inte hade meddelat sina nationella åtgärder för införlivande av direktivet om straffrättsliga påföljder för marknadsmissbruk⁷⁸.

På området **uppgiftsskydd** kommer den nya allmänna uppgiftsskyddsförordningen⁷⁹ som antogs 2016 att upphäva och ersätta befintlig lagstiftning från och med den 25 maj 2018⁸⁰. Kommissionen kommer att utvärdera sitt kontrollarbete mot bakgrund av den nya EU-lagstiftningen. Dessutom inledde kommissionen förberedelser med att hjälpa medlemsstater och aktörer att genomföra och

⁷⁰ [COM\(2014\) 158 final/2.](#)

⁷¹ Direktiv (EU) [2016/343.](#)

⁷² Direktiv (EU) [2016/800.](#)

⁷³ Direktiv (EU) [2016/1919.](#)

⁷⁴ Direktiv [2012/29/EU.](#)

⁷⁵ Direktiv 2010/64/EU.

⁷⁶ Direktiv [2012/13/EU.](#)

⁷⁷ Direktiv [2011/99/EU.](#)

⁷⁸ Direktiv [2014/57/EU.](#)

⁷⁹ Förordning (EU) [2016/679.](#)

⁸⁰ Direktiv [95/46/EG.](#)

tillämpa det nya direktivet om polismyndigheters och straffrättsliga myndigheters behandling av personuppgifter⁸¹, vilket kommer att ersätta det befintliga rambeslutet⁸².

Under 2016 arbetade man med genomförandet av **Europeiska säkerhetsagendan**⁸³ och utvecklingen av en självständig säkerhetsunion. Sedan september 2016 har kommissionen utarbetat en särskild portfölj och en kommissionsledamot har fått ansvaret för att genomföra säkerhetsunionen.

Detta arbete bidrog till kommissionens agerande efter de tragiska terrordåden 2016. Överträdelseförfaranden inleddes på grund av felaktigt genomförande av förordningen om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer⁸⁴. Kommissionen inledde även de första överträdelseförfarandena om instrument som hör till den tidigare tredje pelaren. Dessa förfaranden rörde dels utebliven underrättelse om nationella åtgärder för införlivande av det svenska initiativet⁸⁵ om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i EU, dels bristande efterlevnad av Prümbeslutet⁸⁶ om informationsutbyte för bekämpning av terrorism och allvarlig brottslighet.

Kommissionen slutförde kontrollerna av införlivandet av direktiven mot människohandel⁸⁷ och sexuellt utnyttjande av barn⁸⁸. Kommissionen avslutade nästan alla överträdelseförfaranden på grund av utebliven underrättelse om nationella åtgärder för införlivande av dessa direktiv. Kommissionen drev dock överträdelseförfaranden mot medlemsstater som inte meddelat nationella åtgärder för införlivande av direktivet om angrepp mot informationssystem⁸⁹. Den inledde även överträdelseförfaranden mot medlemsstater som inte anmält nationella åtgärder för införlivande av direktivet om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott.⁹⁰

Kommissionen rapporterar regelbundet till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet om framstegen med att skapa en effektiv och genuin säkerhetsunion, och kommissionens kontroll av efterlevnaden bidrar till att befästa säkerhetsunionen.

7. Mot en ny migrationspolitik

Kommissionens agerande till följd av migrations- och säkerhetsläget omfattar bland annat att genomföra **En europeisk migrationsagenda**⁹¹.

Under 2016 följde kommissionen upp de överträdelseförfaranden som inleddes 2015 om utebliven underrättelse eller felaktigt genomförande av instrument enligt det gemensamma europeiska asylsystemet. Motiverade yttranden riktades mot medlemsstater som ännu inte hade meddelat nationella åtgärder för införlivande av direktiven om asylförfaranden⁹² och mottagningsvillkor⁹³. Samma sak gjordes mot medlemsstater som inte hade meddelat åtgärder för fullständigt införlivande av det direktiv som utökar räckvidden i bestämmelserna för varaktigt bosatta till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd⁹⁴. Kommissionen fattade beslutet att avsluta tre av de

⁸¹ Direktiv (EU) 2016/680.

⁸² Rådets rambeslut [2008/977/RIF](#).

⁸³ [COM\(2015\) 185 final](#).

⁸⁴ Förordning (EU) nr [98/2013](#).

⁸⁵ Rådets rambeslut [2006/960/RIF](#).

⁸⁶ Besluten [2008/615/RIF](#) och [2008/616/RIF](#).

⁸⁷ Direktiv [2011/36/EU](#).

⁸⁸ Direktiv [2011/93/EU](#).

⁸⁹ Direktiv [2013/40/EU](#).

⁹⁰ Direktiv [2014/42/EU](#).

⁹¹ [COM\(2015\) 240 final](#).

⁹² Direktiv [2013/32/EU](#).

⁹³ Direktiv [2013/33/EU](#).

⁹⁴ Direktiv [2011/51/EU](#).

överträdelseförfaranden som inletts 2015 på grund av felaktigt genomförande av Eurodac-förordningen⁹⁵.

Korrekt genomförande av återvändandenedirektivet⁹⁶ är mycket viktigt för agendans mål om bekämpning och förhindrande av olaglig invandring. Kommissionen riktade ett motiverat yttrande mot en medlemsstat för felaktigt genomförande av detta direktiv. Kommissionen rapporterar regelbundet om genomförandet av den europeiska migrationsagendan.

Kommissionen inledde även överträdelseförfaranden mot medlemsstater som inte hade meddelat nationella åtgärder för införlivande av direktivet om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning⁹⁷.

8. Samarbete med medlemsstaterna för att säkerställa ett korrekt genomförande av unionsrätten

8.1. Genomförandeplaner: nuläget

I agendan för bättre lagstiftning åtog sig kommissionen att aktivt hjälpa medlemsstaterna att införliva och genomföra lagstiftningen genom att utarbeta genomförandeplaner för vissa direktiv och förordningar. Ansvar för tillämpningen av unionsrätten ligger hos medlemsstaterna, men syftet med genomförandeplanerna är att hjälpa dem att tillämpa lagarna effektivt och inom de utsatta tidsramarna. I planerna fastställs de problem som medlemsstaterna kommer att möta och som de måste tänka på när de förbereder arbetet med lagens införlivande och genomförande. De innehåller också en bred uppsättning verktyg för att hjälpa medlemsstaterna att genomföra EU-lagstiftningen, t.ex. vägledning, expertgrupper och särskilda webbplatser.

Under 2016 utarbetade kommissionen en genomförandeplan för effektivt införlivande och genomförande av sina tre förslag till direktiv om säkerheten på passagerarfartyg⁹⁸. Planen innehåller de åtgärder som behövs för att genomföra förenklingsåtgärder och tar upp de främsta tekniska, rättsliga och tidsrelaterade utmaningarna vid genomförandet.

När det gäller stödåtgärder på EU-nivå planerar kommissionen att i hög grad involvera den befintliga expertgruppen för säkerhet på passagerarfartyg i arbetet med att ta fram genomförandeåtgärder och underlätta införlivandet. Den kommer även att involvera expertgrupperna vid inspektioner för hamnstatskontroll och införandet av en enda nationell kontaktpunkt. Med hjälp av Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa) kommer man att anordna ett antal särskilda arbetsseminarier och korrespondensgrupper för att reda ut tekniska frågor och ge tekniskt stöd under övergångsperioden. På medlemsstaternas begäran skulle Emsa kunna göra besök för att hitta eventuella problem vid införlivandet och vid behov ge tekniskt stöd.

På nationell nivå kommer medlemsstaterna att ansvara för samordning mellan de relevanta behöriga myndigheterna, ekonomiska aktörer, såsom fartygsvarv, fartygsägare och operatörer, och passagerarorganisationer.

Kommissionen kommer att övervaka hur medlemsstaterna använder genomförandeplanen.

⁹⁵ Förordning (EU) nr [603/2013](#).

⁹⁶ Direktiv [2008/115/EG](#).

⁹⁷ Direktiv [2014/36/EU](#).

⁹⁸ Förslag till direktiv om ett inspektionssystem för säker drift av ro-ro-passagerarfartyg och höghastighetspassagerarfartyg i reguljär trafik [COM\(2016\) 371](#). Förslag till direktiv om ändring av direktiv [2009/45/EG](#) om säkerhetsbestämmelser och säkerhetsnormer för passagerarfartyg [COM\(2016\) 369](#) och förslag till direktiv om ändring av rådets direktiv [98/41/EG](#) om registrering av personer som färdas ombord på passagerarfartyg som ankommer till eller avgår från hamnar i gemenskapens medlemsstater [COM\(2016\) 370](#).

8.2. Förklarande dokument: nuläget

EU-institutionerna och medlemsstaterna kom 2011 överens om att medlemsstaterna, när de underrättar kommissionen om nationella införlivandeåtgärder, även kan behöva tillhandahålla dokument som förklarar hur de har införlivat direktiven i sin lagstiftning⁹⁹. Kommissionen kan i motiverade fall be medlemsstaterna att lämna in dessa förklarande dokument¹⁰⁰.

Förklarande dokument har stor betydelse för en god förståelse av de nationella införlivandeåtgärderna. De underlättar kontrollerna av överensstämmelse med unionsrätten. Utan dessa dokument skulle kommissionen behöva avsevärda resurser och åtskilliga kontakter med nationella myndigheter för att hitta medlemsstaternas metoder för införlivande. Eftersom införlivandeåtgärder måste arbetas in i komplicerade befintliga rättsliga ramar resulterar införlivandet i hundratals åtgärder som ska kontrolleras.

Under 2016 begärde kommissionen förklarande dokument i 20 av 40 förslag till direktiv som lagts fram inför Europaparlamentet och rådet. Bland de 37 direktiv som parlamentet och rådet antog under året fanns åtta direktiv för vilka kommissionen hade begärt förklarande dokument. I alla åtta direktiven behölls det överenskomna skälet om behovet av sådana dokument i den slutliga texten.

Under året skulle medlemsstaterna införliva 70 direktiv¹⁰¹. De hade åtagit sig att lämna in förklarande dokument för 20 av dem. Arbetet pågår med att utvärdera de nationella åtgärderna för dessa direktiv.

Fem av de 20 direktiv för vilka medlemsstaterna hade åtagit sig att lämna förklarande dokument under 2016 rör **finansmarknaderna**. Medlemsstaterna underrättade kommissionen om följande antal förklarande dokument:

- 26 till direktivet om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet¹⁰² (med sju jämförelsetabeller),
- 13 till direktivet om insättningsgarantisystemet¹⁰³ (med nio jämförelsetabeller),
- 12 till revisionsdirektivet¹⁰⁴ (med åtta jämförelsetabeller),
- 19 till direktivet om företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper¹⁰⁵ (med 14 jämförelsetabeller), och
- 16 till direktivet om betalkonton¹⁰⁶ (med fem jämförelsetabeller).

I allmänhet sänder medlemsstaterna förklarande dokument som rör finansmarknaderna tillsammans med de senaste dokument som de skickar när de meddelar att direktivet är fullständigt införlivat, men ibland sänds de förklarande dokumenten senare. I de flesta fall innehöll de förklarande dokumenten jämförelsetabeller, som generellt sett ger information om införlivandet av direktivets bestämmelser och relaterade nationella bestämmelser. Kvaliteten på de inlämnade dokumenten varierar. I många fall är jämförelsetabellen mycket schematisk och innehåller bara korsreferenser mellan EU-rättsakten (t.ex. direktivet om företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper) och den nationella texten. I andra fall innehåller det förklarande dokumentet även texten till införlivandeåtgärderna och

⁹⁹ Politiken är stadfäst i 1) en gemensam politisk förklaring av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen ([EUT 2011/C 369/02](#)) och 2) en gemensam politisk förklaring av den 27 oktober 2011 från Europaparlamentet, rådet och kommissionen ([EUT 2011/C 369/03](#)).

¹⁰⁰ Standardskälet i sådana direktiv lyder enligt följande: Medlemsstaterna "åtar sig att åtfölja anmälan om införlivandeåtgärder med ett eller flera förklarande dokument som kan utformas som jämförelsetabeller eller andra dokument med samma ändamål". Kommissionen ska "i varje enskilt fall ange skälen till varför det ur behovs- och proportionalitetssynpunkt är nödvändigt att tillhandahålla sådana dokument".

¹⁰¹ För några av dessa 70 direktiv har vissa medlemsstater beviljats en övergångsperiod, medan andra medlemsstater inte berörs.

¹⁰² Direktiv [2014/17/EU](#).

¹⁰³ Direktiv [2014/49/EU](#).

¹⁰⁴ Direktiv [2014/56/EU](#).

¹⁰⁵ Direktiv [2014/91/EU](#).

¹⁰⁶ Direktiv [2014/92/EU](#).

anmärkningar eller förklarande noter som underlättar kontrollen av införlivandet. I tre fall innehöll de förklarande dokumenten både texten till åtgärderna för införlivande av revisionsdirektivet och översättningen till engelska samt en del förklaringar om hur de olika införlivandeåtgärderna samverkade.

Fem av de 20 direktiv för vilka medlemsstaterna hade åtagit sig att tillhandahålla förklarande dokument rör den **inre marknaden**. Medlemsstaterna underrättade kommissionen om följande antal förklarande dokument:

- 37 till direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer¹⁰⁷ (med elva jämförelsetabeller),
- 14 till direktivet om tilldelning av koncessioner¹⁰⁸ (med sju jämförelsetabeller),
- 32 till de två direktiven om offentlig upphandling¹⁰⁹ (med 14 jämförelsetabeller), och
- 12 till direktivet om förteckningen över försvarsrelaterade produkter¹¹⁰ (med två jämförelsetabeller).

Tre av de 20 direktiven rör området **sysselsättning**. Kommissionen mottog 25 förklarande dokument till direktivet om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för elektromagnetiska fält¹¹¹ (med 15 jämförelsetabeller), 25 till direktivet om fri rörlighet för arbetstagarrättigheter¹¹² (med nio jämförelsetabeller) och sju till direktivet om arbetstidens förläggning vid transporter på inre vattenvägar¹¹³ (med två jämförelsetabeller). Kvaliteten på de inlämnade dokumenten varierade avsevärt. I några enstaka fall är kvaliteten undermålig, t.ex. genom att man endast hänvisar till den lag som införlivar en bestämmelse i direktivet, utan att ange vilken specifik bestämmelse i den nationella lagen som införlivar en viss bestämmelse i direktivet. Utvärderingen av de nationella åtgärderna för dessa direktiv pågår, så kommissionen kan inte ännu dra några definitiva slutsatser om kvaliteten på de förklarande dokument som mottagits.

Två av de 20 direktiven rör **migration och inrikes frågor**. Kommissionen mottog tio förklarande dokument till direktivet om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsansättning¹¹⁴ (med två jämförelsetabeller). Den mottog elva förklarande dokument till direktivet om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal¹¹⁵ (med två jämförelsetabeller).

Ett av de 20 direktiven rör **kommunikationsnätverk**. Kommissionen mottog sju förklarande dokument till direktivet om kollektiv förvaltning av upphovsrätt¹¹⁶ (med fyra jämförelsetabeller). Detta övergripande direktiv är komplext och genomförs ofta med mer än en rättsakt och/eller genom ändringar i befintliga rättsakter. Följaktligen blir även införlivandet komplext, och de förklarande dokumenten underlättar i hög grad kommissionens bedömning av de nationella införlivandeåtgärderna.

Ett av de 20 direktiven rör området **konkurrens**. Kommissionen mottog sju förklarande dokument till direktivet om skadeståndstalan¹¹⁷ (med en jämförelsetabell).

Ett av de 20 direktiven rör **miljösektorn**. Kommissionen mottog nio förklarande dokument till direktivet om utvärdering av luftkvaliteten¹¹⁸ (med två jämförelsetabeller).

¹⁰⁷ Direktiv [2013/55/EU](#).
¹⁰⁸ Direktiv [2014/23/EU](#).
¹⁰⁹ Direktiven [2014/24/EU](#) och [2014/25/EU](#).
¹¹⁰ Direktiv [2016/970/EU](#).
¹¹¹ Direktiv [2013/35/EU](#).
¹¹² Direktiv [2014/54/EU](#).
¹¹³ Direktiv [2014/112/EU](#).
¹¹⁴ Direktiv [2014/36/EU](#).
¹¹⁵ Direktiv [2014/66/EU](#).
¹¹⁶ Direktiv [2014/26/EU](#).
¹¹⁷ Direktiv [2014/104/EU](#).
¹¹⁸ Direktiv [2015/1480/EU](#).

Ett av de 20 direktiven rör området **rättsliga frågor och konsumentfrågor**. Kommissionen mottog tio förklarande dokument till direktivet om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden¹¹⁹ (med en jämförelsetabell).

Ett av de 20 direktiven rör området **hälsa och livsmedelssäkerhet**. Kommissionen mottog 16 förklarande dokument för tobaksdirektivet¹²⁰ (med tio jämförelsetabeller). Dessa är i varierande format, t.ex. jämförelsetabeller, sammanfattningar och förklarande noter.

Sammantaget för 2016 uppfyllde medlemsstaterna inte alltid sitt åtagande att tillhandahålla förklarande dokument tillsammans med de nationella åtgärder som införlivar direktiven i deras rättsordning. En första bedömning av de förklarande dokument som lämnats in tyder på att kvaliteten är ojämn.

Kommissionen kommer att fortsätta att rapportera om förklarande dokument till Europaparlamentet och rådet i sina årsrapporter om unionsrättens tillämpning.

¹¹⁹ Direktiv [2013/48/EU](#).

¹²⁰ Direktiv [2014/40/EU](#).

III. Överträdelseförfaranden

Överträdelser av unionsrätten indelas i följande fyra huvudtyper:

- a) **Underlåtelse att underrätta kommissionen:** en medlemsstat har inte i tid underrättat kommissionen om sina åtgärder för att införliva ett direktiv.
- b) **Brist på överensstämmelse:** kommissionen anser att en medlemsstats lagstiftning inte överensstämmer med EU-direktivens krav.
- c) **Överträdelse av fördragen, förordningar och beslut:** kommissionen anser att en medlemsstats lagstiftning inte överensstämmer med kraven i fördragen, EU-förordningar och EU-beslut.
- d) **Felaktig/bristfällig tillämpning:** Unionsrätten tillämpas inte korrekt eller tillämpas inte alls av de nationella myndigheterna.

Överträdelser kan upptäckas vid kommissionens utredningar eller genom klagomål eller framställningar från enskilda, företag, icke-statliga organisationer eller andra sammanslutningar eller på andra sätt. Kommissionen informerar aktivt klagandena om de beslut som fattas i förfarandets alla faser¹²¹.

Överträdelseförfarandet enligt artikel 258 i EUF-fördraget är indelat i en **administrativ fas** och en **processfas**.

Under den **administrativa fasen** sänder kommissionen först en **formell underrättelse** till den berörda medlemsstaten, där den begär förklaringar från medlemsstaten inom en fastställd tidsfrist. Om medlemsstatens svar inte är tillfredsställande eller om den inte svarar alls, sänder kommissionen ett **motiverat yttrande**, där den uppmanar medlemsstaten att rätta sig efter bestämmelserna inom en viss tidsfrist.

Om medlemsstaten inte rättar sig efter det motiverade yttrandet, kan förfarandet gå vidare till **processfasen** genom att kommissionen för ärendet vidare till EU-domstolen enligt artikel 258 i EUF-fördraget.

När kommissionen för ett ärende vidare till EU-domstolen på grund av att en medlemsstat inte har uppfyllt skyldigheten att underrätta kommissionen om hur man införlivat ett vederbörligen antaget direktiv, kan kommissionen yrka på ekonomiska påföljder enligt artikel 260.3 i EUF-fördraget.

Domstolen kan hålla med kommissionen och konstatera att medlemsstaten inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt unionsrätten. Om domstolen konstaterar att detta skett men medlemsstaten fortfarande inte vidtar de åtgärder som krävs, får kommissionen fortsätta överträdelseförfarandet enligt artikel 260.2 i EUF-fördraget. Detta innebär att talan väcks mot medlemsstaten i domstolen efter en formell underrättelse enligt artikel 260.2 i EUF-fördraget. I så fall kan kommissionen yrka på och domstolen ålägga ekonomiska påföljder i form av schablonbelopp och/eller vite per dag eller annan specificerad period.

Kommissionen offentliggör regelbundet information om sina beslut om överträdelseförfaranden i EU-portalen¹²².

På begäran av nationell domstol kan EU-domstolen även meddela förhandsavgöranden enligt artikel 267 i EUF-fördraget i frågor om överensstämmelse mellan nationell lagstiftning och EU-lagstiftning. Förhandsavgöranden skiljer sig från domar i överträdelseärenden och ger kommissionen ytterligare en möjlighet att se till att överträdelser av unionsrätten som beror på den nationella lagstiftningen eller tillämpningen av denna rättas till. Kommissionen följer systematiskt upp förhandsavgöranden i vilka EU-domstolen konstaterar att den nationella lagstiftningen inte överensstämmer med unionsrätten.

¹²¹ Bilaga till meddelandet *EU-rätten: Bättre resultat genom bättre tillämpning*, [C\(2016\) 8600](#), EUT C 18, 19.1.2017.

¹²² Kommissionens [beslut om överträdelser](#).

IV. Åtgärder innan överträdelseförfarandet inleds

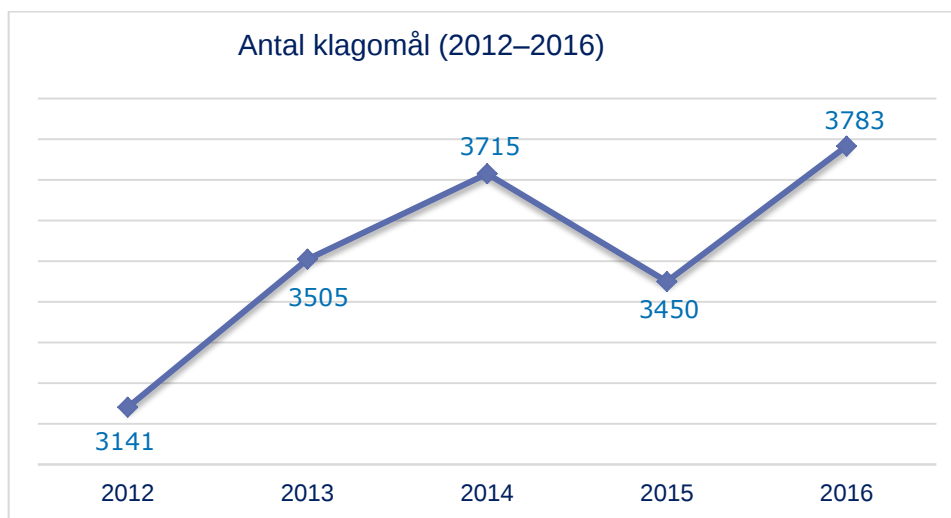
1. Upptäcka problem

1.1. Ärenden som inleds på eget initiativ

När kommissionen undersöker genomförandet av unionsrätten inleder den ärenden på eget initiativ. Under 2016 inleddes 520 sådana undersökningar med hjälp av EU Pilot-mekanismen (EU Pilot förklaras i punkt 2 nedan), jämfört med 578 under 2015.

1.2. Klagomål och framställningar

Antalet nya klagomål 2016 är det största sedan 2011. Under 2015 minskade antalet klagomål för första gången sedan 2011 (med ungefär 9 % jämfört med 2014).

Tabellen nedan visar andra centrala uppgifter om klagomål från allmänheten¹²³:

Pågående klagomål från allmänheten vid årets slut

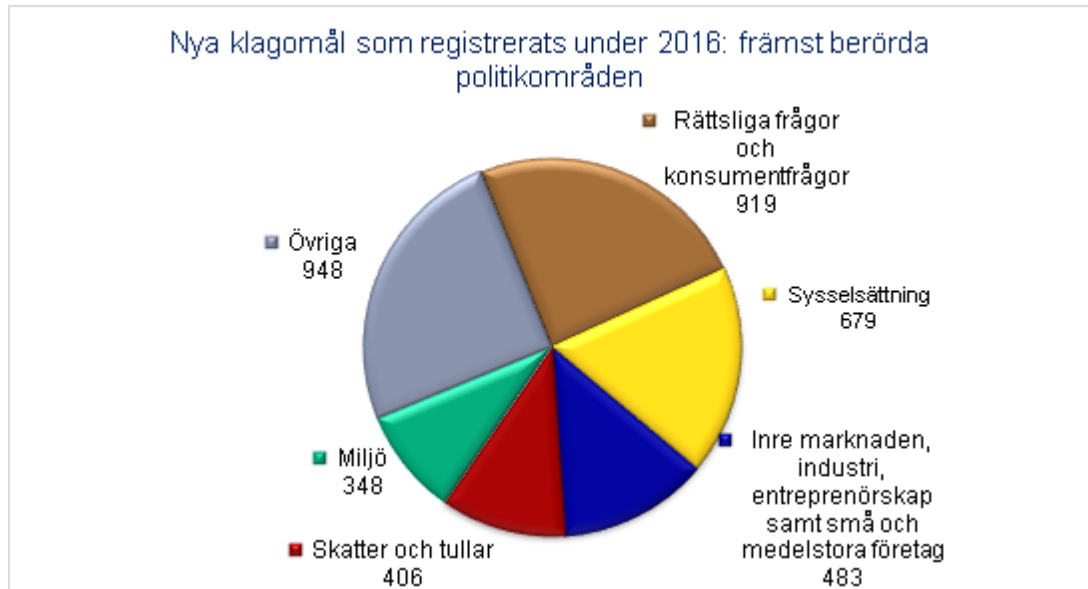
3 098	>	Pågående klagomål i slutet av 2015
3 783	>	Nya klagomål som registrerats under 2016
3 458	>	Klagomål som avslutats under 2016
= 3 423	>	Pågående klagomål i slutet av 2016

Kommissionen registrerade 3 783 nya klagomål 2016. De tre medlemsstater som fick flest klagomål riktade mot sig var Italien, Spanien och Frankrike.

- Italien:** 753 klagomål, varav de flesta rörde sysselsättning, socialpolitik och inkludering (322 klagomål), inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag (129 klagomål), och miljö (76 klagomål).
- Spanien:** 424 klagomål, varav de flesta rörde rättsliga frågor och konsumentfrågor (149 klagomål), sysselsättning, socialpolitik och inkludering (57 klagomål), samt skatter och tullar (44 klagomål). och
- Frankrike:** 325 klagomål, varav de flesta rörde transport och rörlighet (79 klagomål), sysselsättning, socialpolitik och inkludering (60 klagomål), samt rättsliga frågor och konsumentfrågor (58 klagomål).

¹²³ Antalet pågående klagomål i slutet av 2016 (d) beräknas genom att man adderar antalet pågående klagomål i slutet av 2015 (a) och nya klagomål 2016 (b), och sedan subtraherar antalet klagomål som avslutats 2016 (c) (a+b–c=d).

Följande diagram visar de fem politikområden som fick flest nya klagomål. Tillsammans utgör de 75 % av samtliga klagomål mot alla medlemsstater under 2016.

Kommissionen avslutade 3 458 klagomål 2016. Efter att ha bedömt klagomålen kan kommissionen inleda en undersökning genom EU Pilot-mekanismen för att klargöra om EU-bestämmelser har överträtts. Alla klagomål från 2016 ledde inte till sådana undersökningar. Det berodde på något av följande: att det inte förelåg någon överträdelse av unionsrätten (2 253), att kommissionen inte hade befogenhet att agera (86) eller att korrespondensen inte uppfyllde kraven för klagomål (667). I 20 ärenden gick kommissionen inte vidare eftersom klagandena drog tillbaka sitt klagomål. Dessa 3 026 klagomål har därför avslutats.

Klagomål som ledde till undersökningar genom EU Pilot-mekanismen rörde oftast skatter och tullar (68 inledda ärenden genom EU Pilot), inre marknaden, industri, entreprenörskap och små och medelstora företag (48 inledda ärenden) samt rättsliga frågor och konsumentfrågor (26 inledda ärenden).

Dessa klagomål rörde också främst Spanien, Frankrike och Italien.

- **Spanien:** 34 nya EU Pilot-ärenden, varav de flesta rörde klagomål om skatter och tullar (7), sysselsättning (6), inre marknaden, industri, entreprenörskap och små och medelstora företag (5), samt transport och rörlighet (4).
- **Frankrike:** 33 nya EU Pilot-ärenden, varav de flesta rörde klagomål om skatter och tullar (6), sysselsättning (4), inre marknaden, industri, entreprenörskap och små och medelstora företag (4), samt rättsliga frågor och konsumentfrågor (4).
- **Italien:** 23 nya EU Pilot-ärenden, varav de flesta rörde klagomål om skatter och tullar (7), inre marknaden, industri, entreprenörskap och små och medelstora företag (6), samt sysselsättning (5).

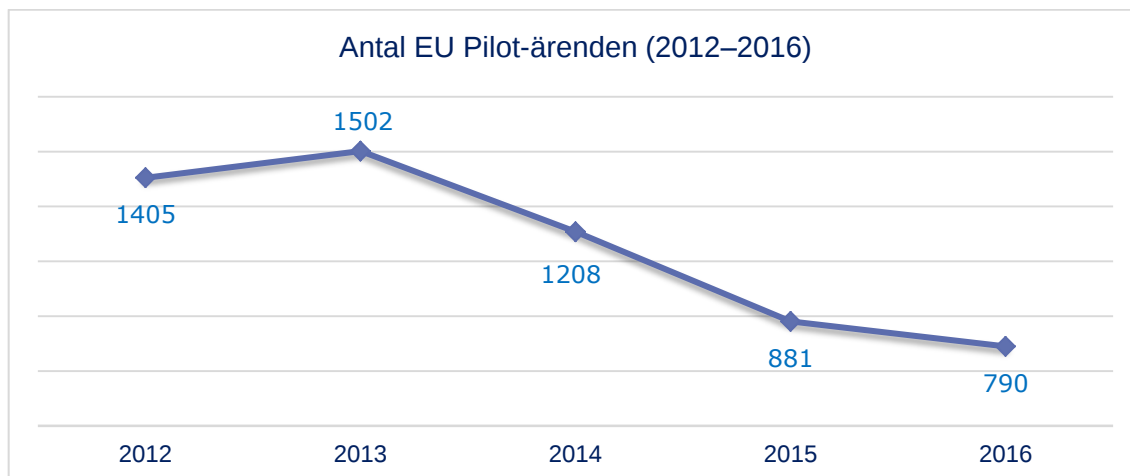
Genom framställningar och frågor uppmärksammade Europaparlamentet kommissionen på brister i vissa medlemsstaters genomförande och tillämpning av unionsrätten 2016. Det gäller bland annat följande principer:

- **Miljö:** Kommissionen riktade ett motiverat yttrande mot en medlemsstat, eftersom den inte hade införlivat direktivet om allmänhetens tillgång till miljöinformation¹²⁴ korrekt. I ett annat ärende om avfallshantering inledde kommissionen en bilateral dialog med den berörda medlemsstaten.
- **Rättsliga frågor och konsumentfrågor:** Kommissionen inledde en bilateral dialog med en medlemsstat om erkännande av namn som gift.
- **Skatter:** På området direktbeskattning följde kommissionen upp en framställning om fastighetsskatter. Bilateral samtal inleddes med den berörda medlemsstaten om potentiell diskriminering mot pensionärer i EU. I tullsektorn inledde kommissionen bilaterala samtal med vissa medlemsstater om tullbefrielse för produkter för funktionshindrade.
- **Inre marknaden:** Kommissionen inledde bilaterala samtal med en medlemsstat i ett ärende om överensstämmelse med reglerna om offentlig upphandling.

2. EU Pilot-projektet

EU Pilot-dialogen mellan kommissionen och medlemsstaterna inrättades för att potentiella överträdelser av unionsrätten skulle kunna lösas snabbt i ett tidigt skede i lämpliga ärenden. Man bör undvika att användningen av EU Pilot innebär att ett långt steg läggs till till överträdelseförfarandet, som i sig är ett sätt att föra en dialog med en medlemsstat för att lösa ett problem. I enlighet med meddelandet *EU-rätten: Bättre resultat genom bättre tillämpning*¹²⁵, kommer kommissionen härnäst att inleda överträdelseförfaranden utan att förlita sig på EU Pilot-mekanismen, såvida det inte anses lämpligt att använda EU Pilot i ett visst fall.

Antalet nya EU Pilot-ärenden hamnade 2016 på den lägsta nivån sedan 2011 (se diagrammet nedan).

¹²⁴ Direktiv [2003/4/EG](#).

¹²⁵ [C\(2016\) 8600](#), EUT C 18, 19.1.2017.

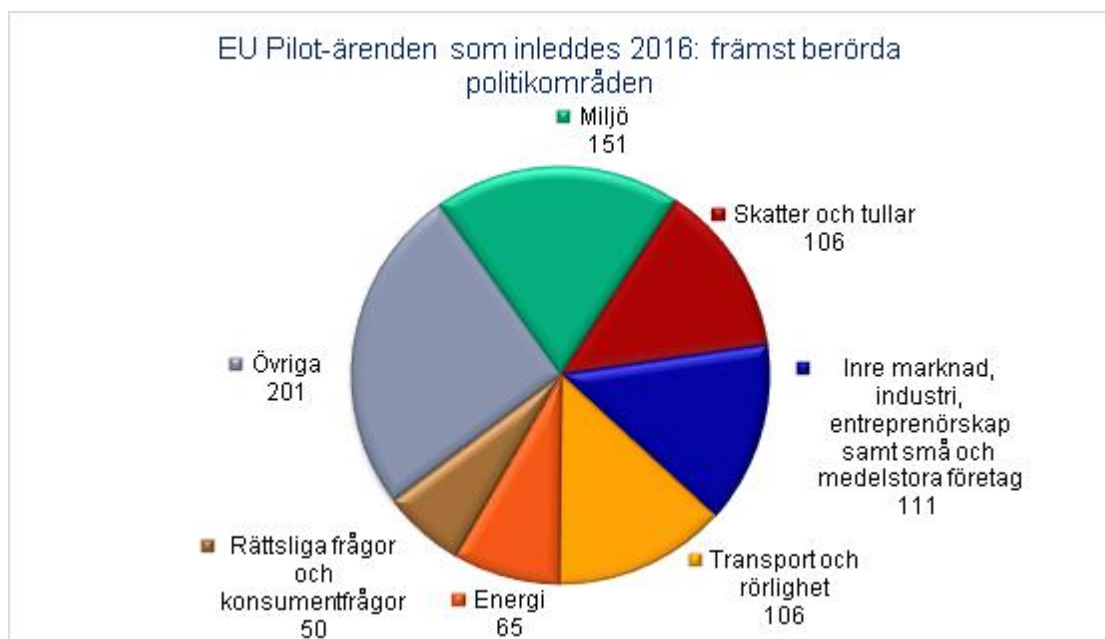
Följande diagram visar de viktigaste uppgifterna om EU Pilot 2016¹²⁶:

Pågående EU Pilot-ärenden vid årets slut

- 1 260 > Pågående EU Pilot-ärenden i slutet av 2015
- 790 > Nya EU Pilot-ärenden som registrerades 2016
- 875 > EU Pilot-ärenden som avslutades 2016
- = 1 175** > Pågående EU Pilot-ärenden i slutet av 2016

Under 2016 inleddes 790 nya EU Pilot-ärenden. Av dessa inleddes 270 på grund av klagomål och förfrågningar, och 520 på kommissionens eget initiativ.

Följande cirkeldiagram visar de politikområden där de flesta nya EU Pilot-ärenden inleddes 2016:

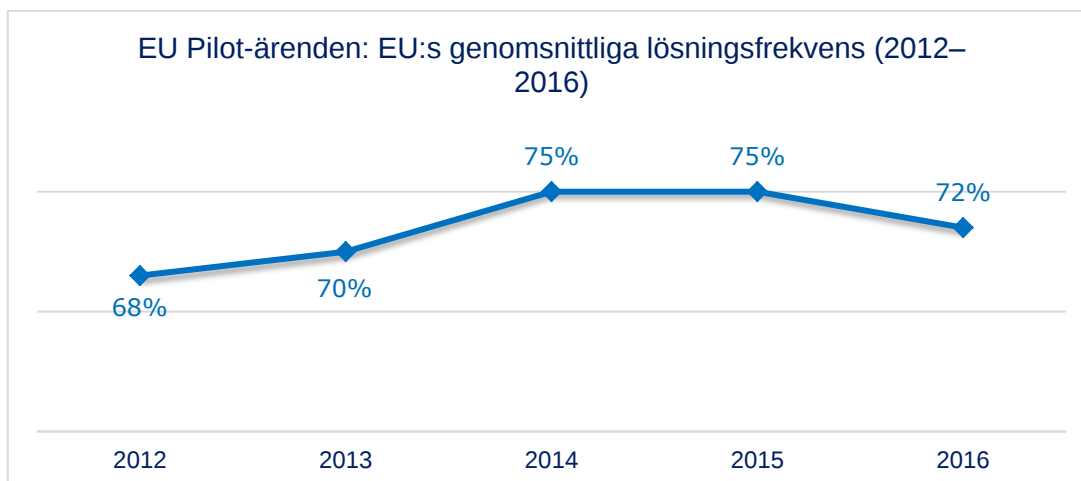

Kommissionen handlade 875 EU Pilot-ärenden 2016. Kommissionen avslutade 630 av dessa efter att ha fått tillfredsställande svar från berörda medlemsstater. Detta ger en lösningsfrekvens på **72 %**, vilket är mindre än 2015 och 2014.

Sammanlagt **245 EU Pilot-ärenden** avslutades på grund av att kommissionen avvisat medlemsstaternas svar. I 233 av dessa ärenden inleddes formella överträdelseförfaranden (år 2015 fanns 201 sådana ärenden). Av dessa inleddes 65 på grund av klagomål och förfrågningar. Resterande 168 inleddes på eget initiativ av kommissionen.

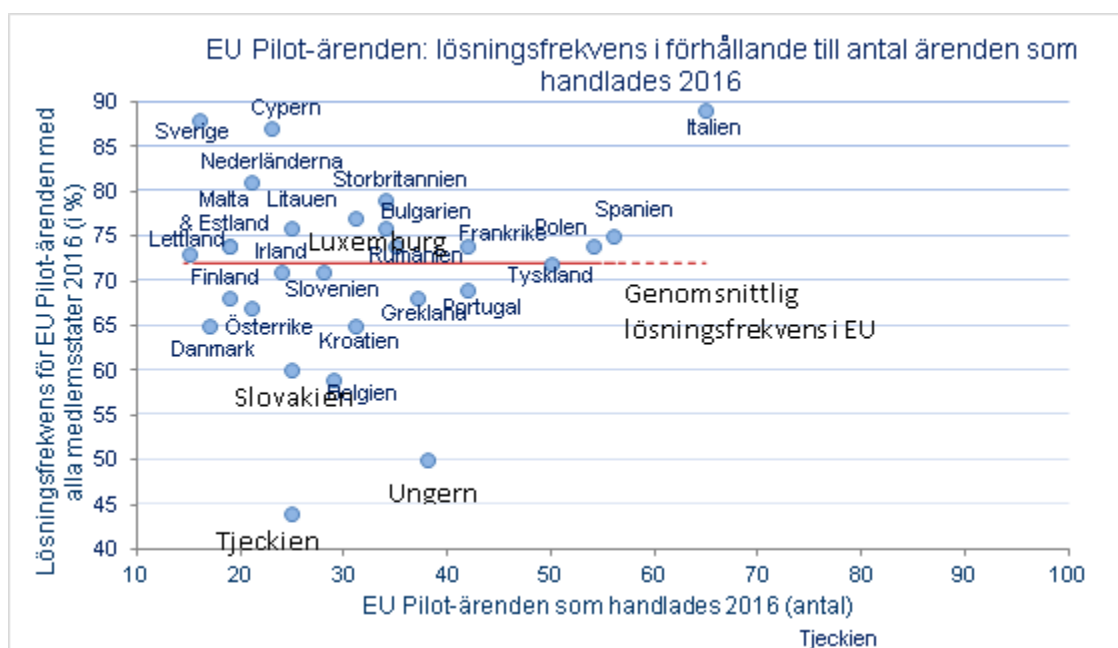
De flesta EU Pilot-ärenden som ledde till formella överträdelseförfaranden rörde följande politikområden: miljö (53 ärenden), inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag (38), energi (29) samt skatter och tullar (25). Ungern och Tyskland hade flest EU pilot-ärenden som drevs genom överträdelseförfaranden (18 respektive 14 ärenden), följt av Spanien och Polen (13 ärenden var).

¹²⁶ Antalet pågående EU Pilot-ärenden i slutet av 2016 (d) beräknas genom att man adderar antalet pågående ärenden i slutet av 2015 (a) och nya ärenden 2016 (b), och sedan subtraherar antalet ärenden som avslutades 2016 (c) ($a+b-c=d$).

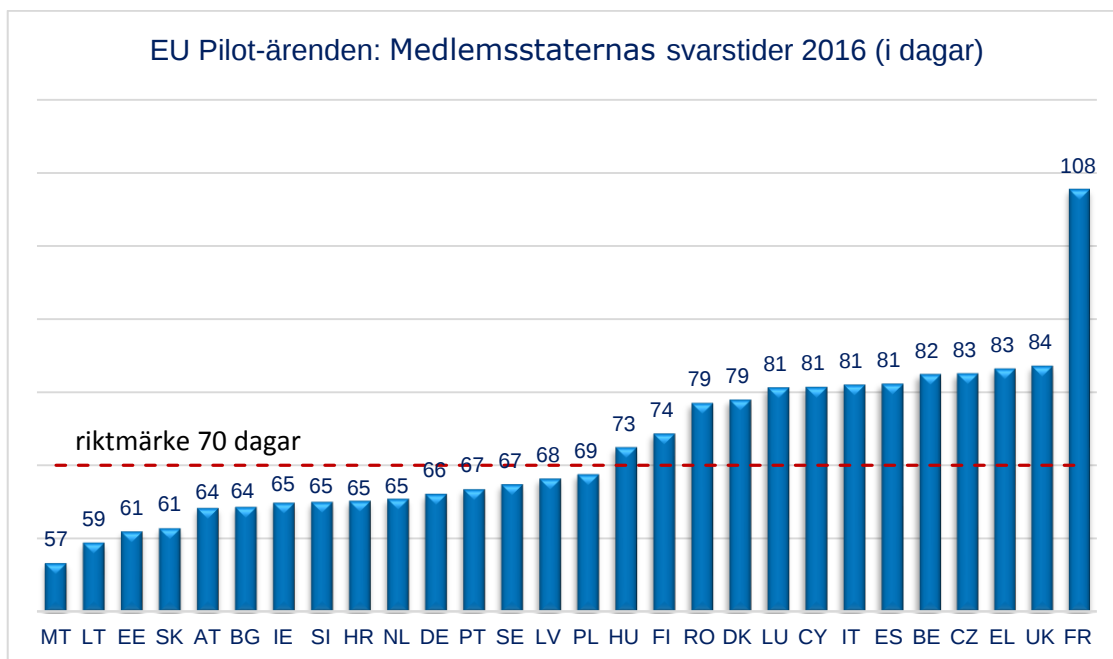

I slutet av 2016 pågick 1 175 EU Pilot-ärenden. De medlemsstater som främst berördes var Italien (98), Spanien (75) och Frankrike (73). Flest ärenden rörde fortfarande miljö (295 pågående ärenden), följt av rättsliga frågor (161) och inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag (143).

Följande diagram visar lösningsfrekvensen för EU Pilot: Det är den andel ärenden som kommissionen handlade 2016 och lyckades avsluta utan att inleda ett överträdelseförfarande.

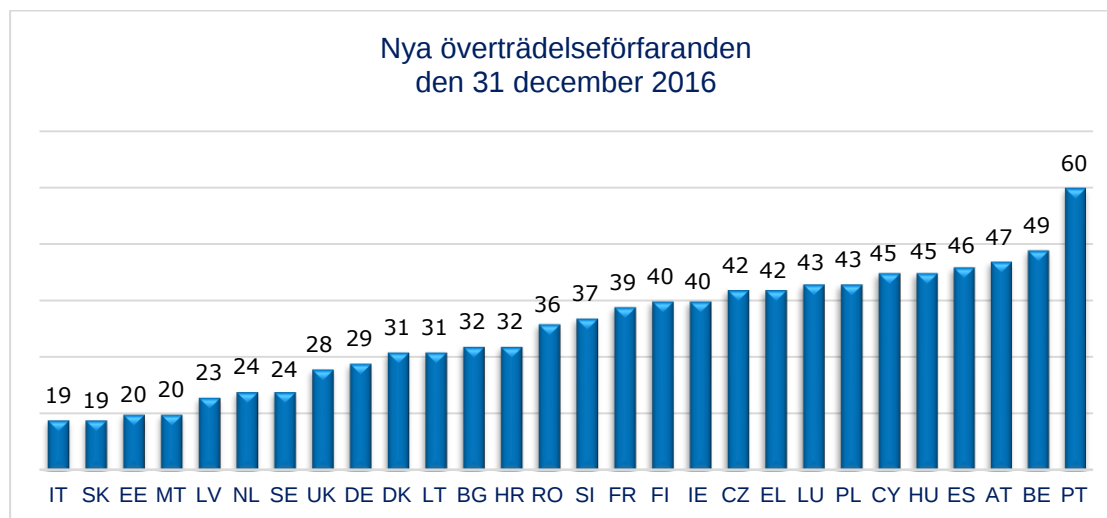
Medlemsstaterna svarar normalt på kommissionens begäran om information om EU Pilot-ärenden inom tio veckor (70 dagar). Nedanstående diagram visar den genomsnittliga svarstiden per medlemsstat 2016. Om svaret inte är tydligt eller tillfredsställande kan kommissionen be om förtydliganden eller kan inleda ett formellt överträdelseförfarande.

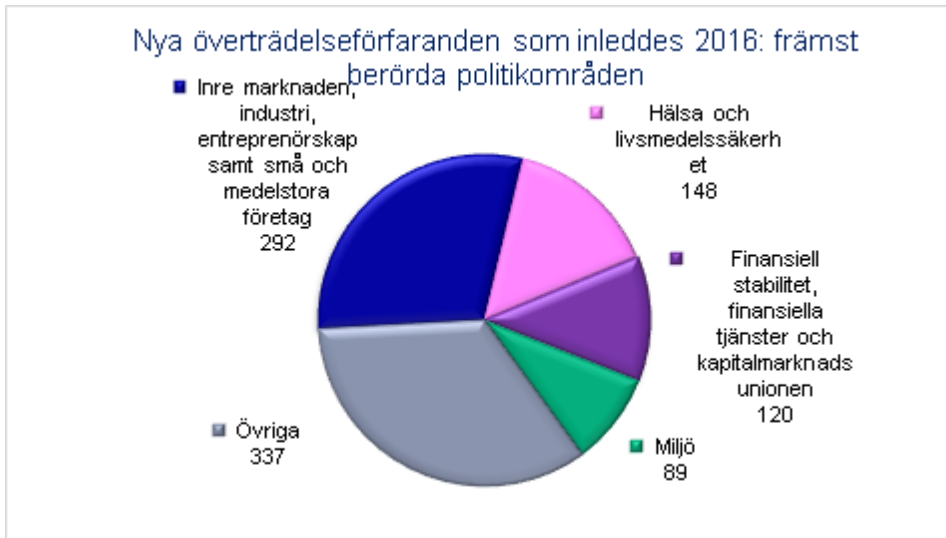
V. Överträdelseförfarandets olika steg

1. Den administrativa fasen

Under 2016 inledde kommissionen **986** nya ärenden genom att sända en formell underrättelse. Följande diagram visar fördelningen per medlemsstat.

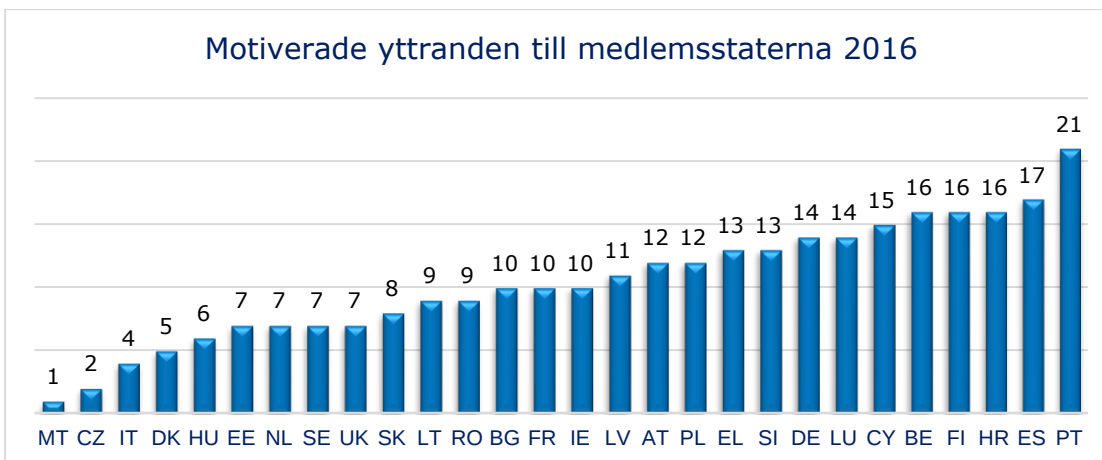

Följande diagram visar de politikområden där flest nya ärenden inleddes.

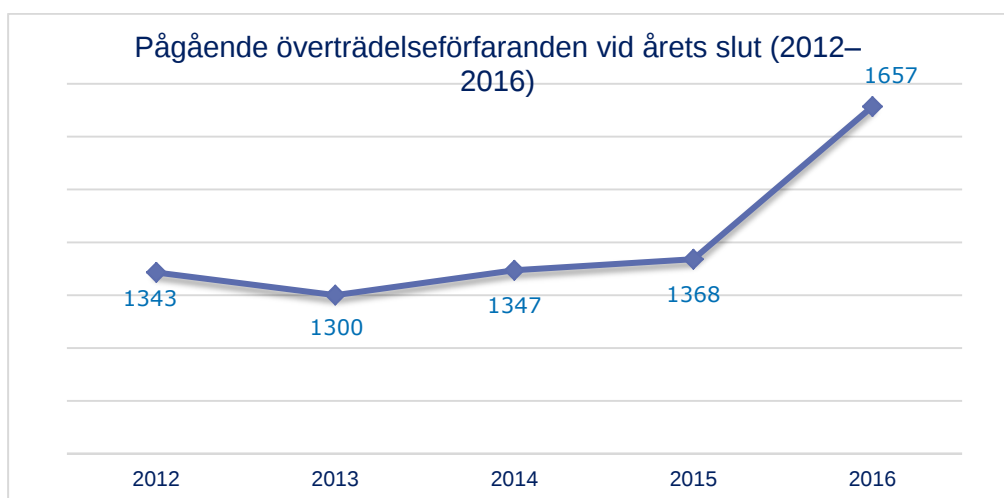

Kommissionen sände också 292 motiverade yttranden till medlemsstaterna under 2016. De huvudsakliga politikområden som berördes var inre marknaden (92), transport och rörlighet (42), finansiella tjänster (37) och miljö (33).

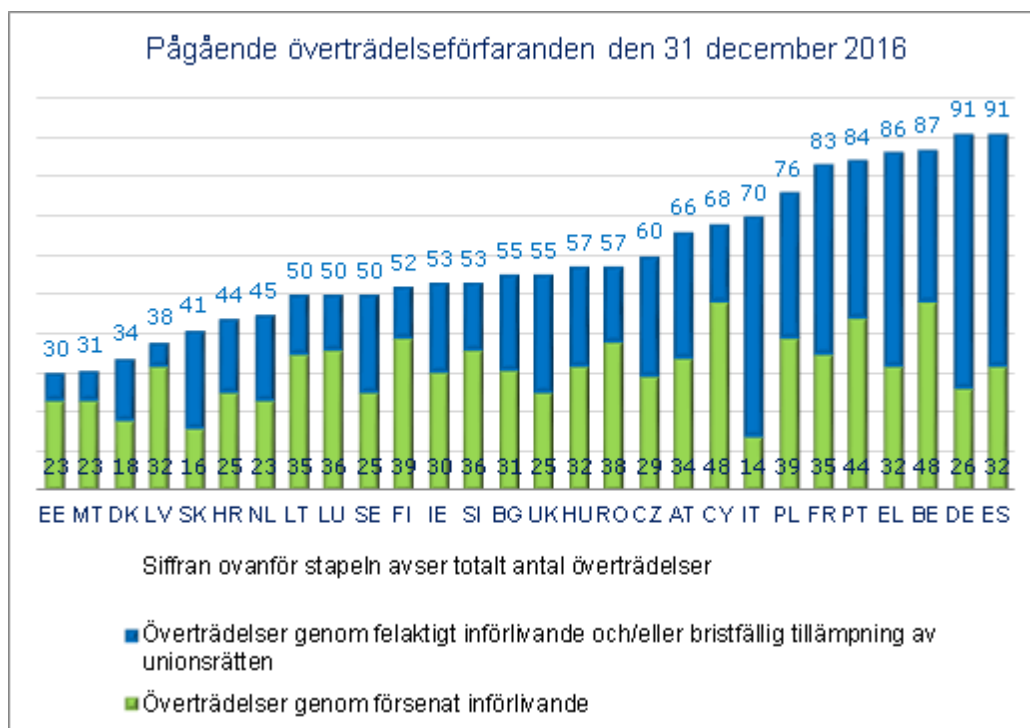
Följande diagram visar fördelningen per medlemsstat.

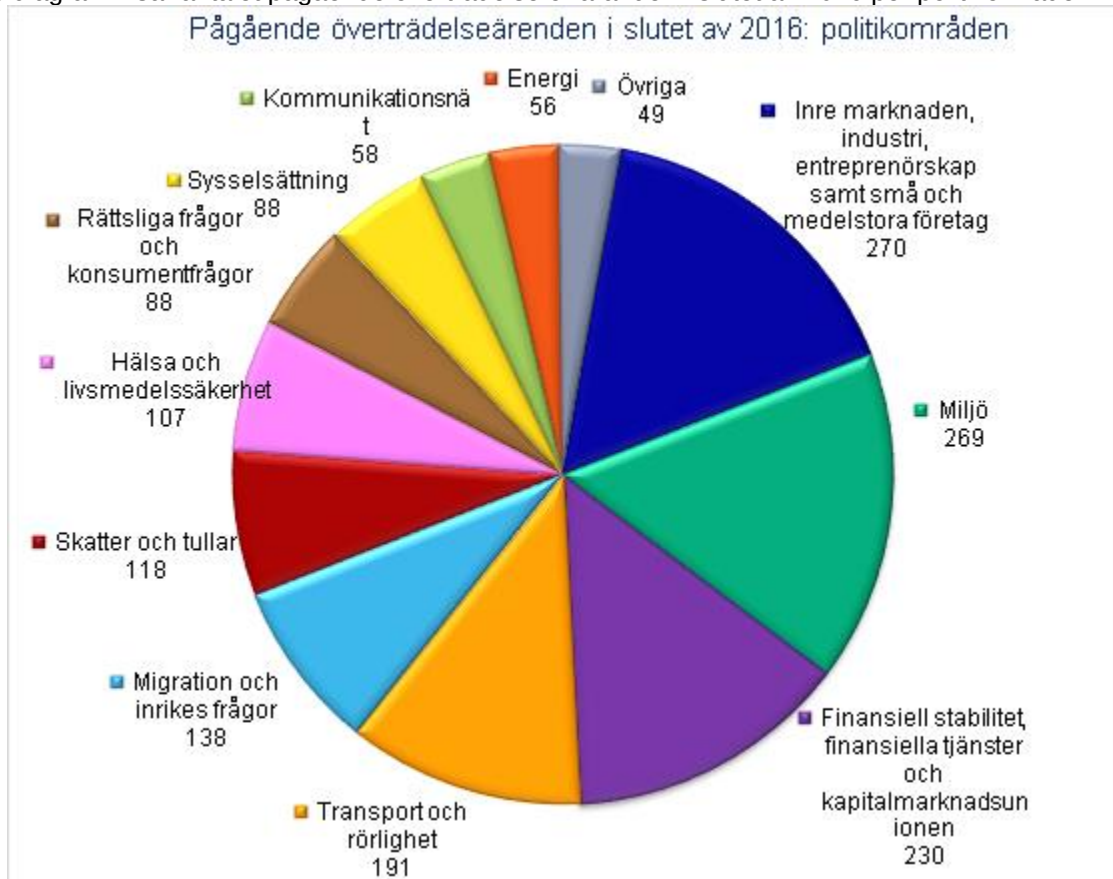
I slutet av 2016 pågick **1 657** överträdelseförfaranden. Detta är en avsevärd ökning från föregående år och mer än alla tidigare år, vilket framgår av nedanstående diagram.

Följande diagram visar antalet pågående överträdelseförfaranden efter medlemsstat i slutet av 2016:

Följande diagram visar antalet pågående överträdelseförfaranden i slutet av 2016 per politikområde:

När ett överträdelseförfarande har inletts fortsätter kommissionen ändå sin dialog med medlemsstaterna för att uppnå överensstämmelse. Statistiken bekräftar att medlemsstaterna gör seriösa insatser för att rätta till överträdelser innan domstolen meddelar sitt beslut¹²⁷.

Under 2016 avslutade kommissionen

- 520 överträdelseärenden efter att ha sänt formella underrättelser,
- 126 ärenden efter att ha sänt motiverade yttranden, och
- 18 ärenden efter beslut att överlämna ärendet till domstolen men innan ansökan lämnades in. Dessutom drog kommissionen tillbaka nio ärenden från domstolen innan domstolen avkunnade sin dom.

2. EU-domstolens domar enligt artiklarna 258 och 260.2 i EUF-fördraget

Under 2016 meddelade domstolen 28 domar enligt artikel 258 i EUF-fördraget, varav 23 var till kommissionens fördel. Domstolen meddelade flest domar mot

- Portugal (4, samtliga till kommissionens fördel),
- Grekland (3, samtliga till kommissionens fördel),
- Spanien (3, samtliga till kommissionens fördel),
- Storbritannien (2, varav en till Storbritanniens fördel),

¹²⁷ Följande siffror beräknades för samtliga överträdelseärenden, oavsett ursprung (dvs. klagomål, på kommissionens eget initiativ eller försenat införlivande av direktiv från medlemsstaternas sida).

- Nederländerna (2, varav en till Nederländernas fördel),
- Polen (2, båda till kommissionens fördel),
- Österrike (1, till Österrikes fördel),
- Belgien (1, till kommissionens fördel),
- Bulgarien (1, till kommissionens fördel),
- Cypern (1, till kommissionens fördel),
- Tjeckien (1, till kommissionens fördel),
- Tyskland (1, till kommissionens fördel),
- Frankrike (1, till kommissionens fördel),
- Ungern (1, till kommissionens fördel),
- Italien (1, till kommissionens fördel),
- Luxemburg (1, till kommissionens fördel),
- Malta (1, till Maltas fördel), och
- Rumänien (1, till kommissionens fördel).

Portugal (4), Grekland (3) och Spanien (3) var under 2016 föremål för flest domar enligt artikel 258 i EUF-fördraget.

Medlemsstaterna gör oftast snabbt vad som krävs för att följa domstolens domar. I slutet av året pågick dock 95 överträdelseförfaranden fortfarande efter domstolens beslut, eftersom kommissionen ansåg att de berörda medlemsstaterna ännu inte hade rättat sig efter domarna enligt artikel 258 i EUF-fördraget. De medlemsstater som främst berördes var Grekland (14), Spanien (8), Tyskland och Italien (båda 7). Ärendena rörde främst miljö (37), transport och rörlighet (13), skatter och tullar (9) och inre marknaden (8).

Av dessa 95 ärenden hade tre redan hänskjutits till domstolen för andra gången. När domstolen utdömer vite enligt artikel 260.2 i EUF-fördraget måste medlemsstaten i fråga omedelbart betala schablonbeloppet och därefter fortsätta att betala det löpande vitet till dess att den fullständigt följer domstolens första och andra dom. Under 2016 avkunnade domstolen två domar enligt artikel 260.2 i EUF-fördraget. Den utdömde viten för Grekland¹²⁸ och Portugal¹²⁹. I slutet av 2016 pågick fortfarande tio överträdelseförfaranden efter domstolens dom enligt artikel 260.2 i EUF-fördraget.

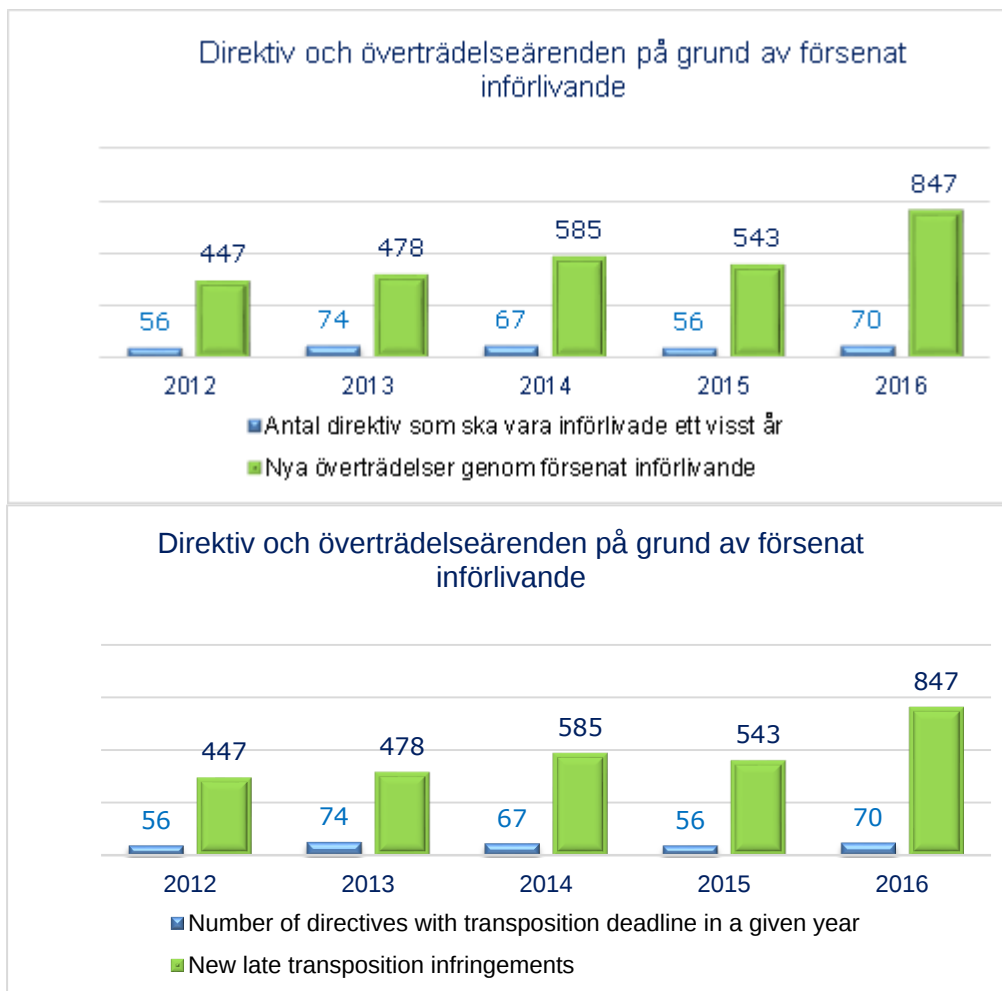
¹²⁸ Kommissionen mot Grekland, [C-584/14](#) (ett schablonbelopp på 10 miljoner euro och 30 000 euro i vite för varje dags försening med att anta de åtgärder som krävs för att rätta sig efter domen enligt artikel 258 i EUF-fördraget).

¹²⁹ Kommissionen mot Portugal, [C-557/14](#) (ett schablonbelopp på 3 miljoner euro och 8 000 euro i vite för varje dags försening med att genomföra de åtgärder som krävs för att rätta sig efter domen enligt artikel 258 i EUF-fördraget).

VI. Införlivande av direktiv

1. Försenat införlivande

Att motverka försenat införlivande är sedan länge en prioritering för kommissionen. Kommissionen föreslår därför vite varje gång en medlemsstat hänvisas till EU-domstolen enligt artiklarna 258 och 260.3 i EUF-fördraget för att inte i tid ha underrättat kommissionen om sina åtgärder för att införliva ett direktiv antaget enligt ett lagstiftningsförfarande (se närmare information i underavsnitt VI.2).

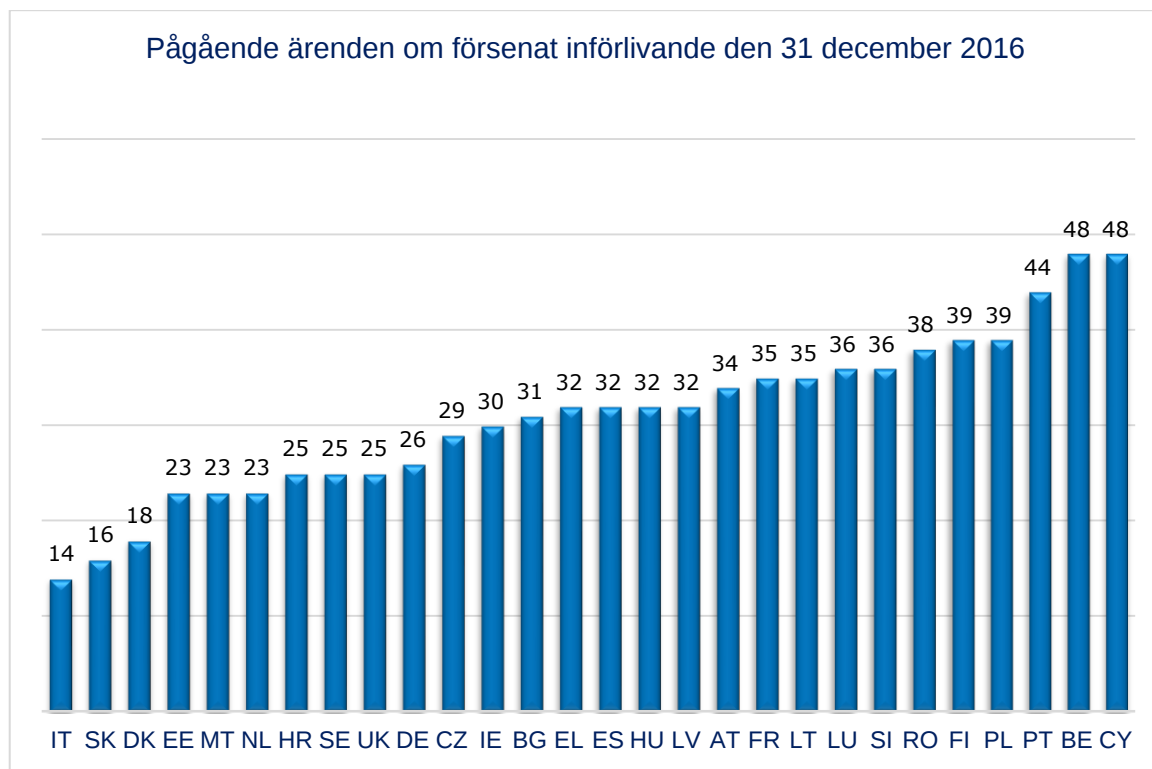
Under 2016 fanns det 70 direktiv att införliva, en ökning från 56 direktiv 2015. **Antalet nya ärenden på grund av försenat införlivande ökade kraftigt, till 847 från 543.**

I slutet av 2016 **pågick fortfarande 868 överträdelseärenden om sent införlivande**, vilket innebär en ökning med 67,5 % jämfört med de 518 pågående ärendena vid årsslutet 2015.

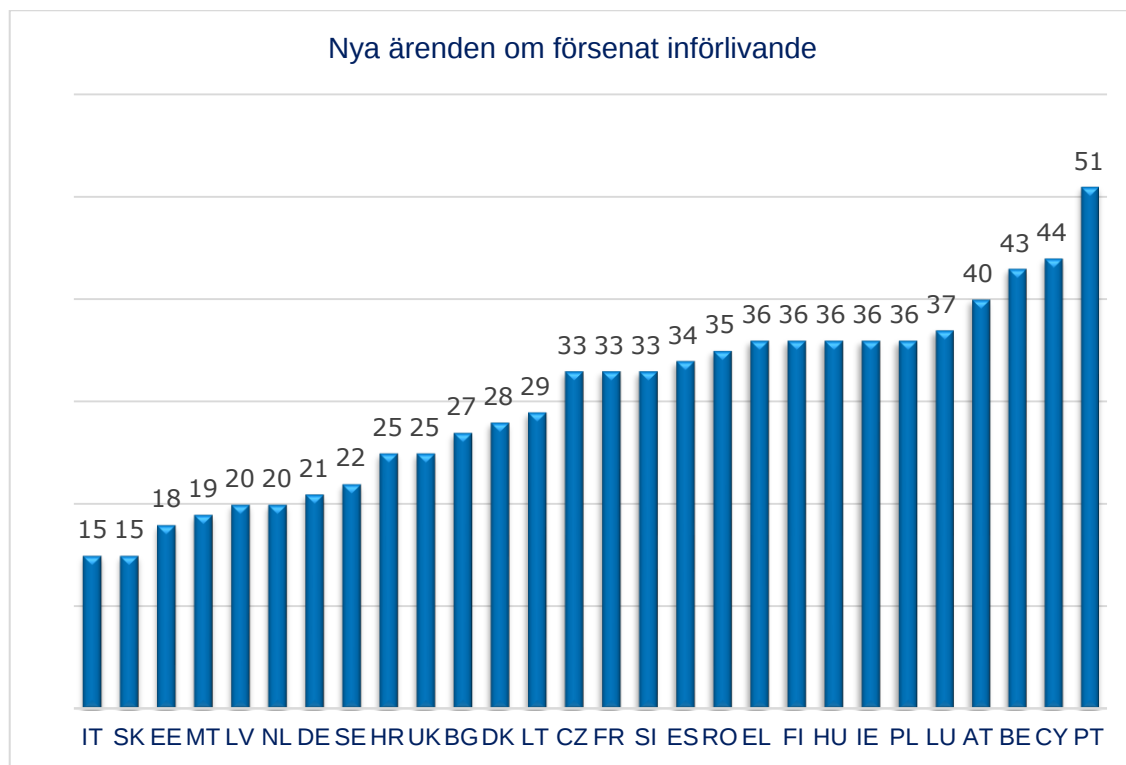
Pågående ärenden om försenat införlivande vid årets slut

518	>	Pågående ärenden om försenat införlivande i slutet av 2015
847	>	Nya ärenden om försenat införlivande som registrerats 2016
498	>	Ärenden om försenat införlivande som avslutats 2016
= 868	>	Pågående ärenden om försenat införlivande i slutet av 2016

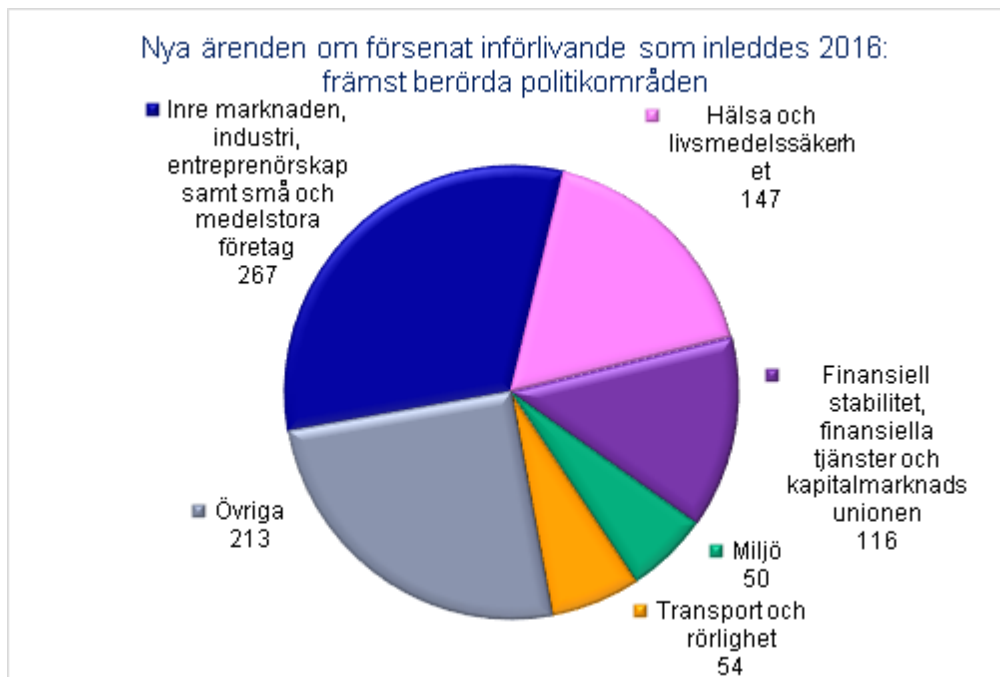
Följande diagram visar antalet pågående överträdelseärenden om försenat införlivande i slutet av 2016 per medlemsstat, oavsett vilket år ärendet inleddes.

Nästa diagram visar nya ärenden om försenat införlivande (totalt **847**) som inleddes 2016, per medlemsstat.

De politikområden där flest antal nya ärenden inleddes 2016 visas i följande diagram:

Nya ärenden inleddes mot 27 medlemsstater för försenat införlivande av direktivet om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation¹³⁰. Dessutom figurerade 26 medlemsstater i ärenden om försenat införlivande av direktiven om mänskliga vävnader och celler¹³¹. Kommissionen inledde 23 förfaranden om försenat införlivande av direktivet om kollektiv förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter¹³².

2. Talan i domstolen enligt artiklarna 258 och 260.3 i EUF-fördraget

Enligt artikel 260.3 i EUF-fördraget får kommissionen föreslå ett vite redan första gången ett ärende om ofullständigt införlivande av ett direktiv förs vidare till domstolen i enlighet med artikel 258 i EUF-fördraget. Syftet med den nya bestämmelsen i Lissabonfördraget är att ge medlemsstaterna starkare incitament att införliva direktiven i tid. Kommissionen beslutar hur stora bötesbelopp den ska ange enligt policyn i meddelandet om genomförandet av artikel 260.3 i EUF-fördraget¹³³. I sitt meddelande om tillsynspolitik, *EU-rätten: Bättre resultat genom bättre tillämpning*,¹³⁴ tillkännagav kommissionen att den systematiskt skulle be domstolen att utdöma både ett schablonbelopp och ett löpande vite för överträdelseförfaranden som inlemts efter offentliggörandet av det meddelandet.

Under 2016 fortsatte kommissionen att föra ärenden om försenat införlivande vidare till EU-domstolen med begäran om dagsvite enligt artikel 260.3 i EUF-fördraget. Den väckte talan i EU-domstolen mot två medlemsstater 2016. Luxemburg (två ärenden)¹³⁵ och Rumänien (ett

¹³⁰ Direktiv [2014/61/EU](#).

¹³¹ Direktiven [2015/565/EU](#) och [2015/566/EU](#).

¹³² Direktiv [2014/26/EU](#).

¹³³ [EUT C 12](#), 15.1.2011, s. 1.

¹³⁴ C(2016) 8600, [EUT C 18](#), 19.1.2017.

¹³⁵ Kommissionen mot Luxemburg, [C-489/16](#). Kommissionen väckte talan mot Luxemburg för bristande genomförande av direktivet om ett gemensamt europeiskt järnvägsområde. Ett dagsvite på 8 710 euro föreslogs. Kommissionen mot Luxemburg, [C-511/16](#). Kommissionen väckte talan mot Luxemburg i domstolen för ofullständigt genomförande av direktiv [2014/27/EU](#) i enlighet med förordning (EG) nr [1272/2008](#) om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar. Ett dagsvite på 8 710 euro föreslogs.

ärende)¹³⁶. I fyra andra ärenden fattade kommissionen beslut om att väcka talan, men medlemsstaterna antog införlivandeåtgärderna innan ansökan sändes till domstolen och undgick på så vis domstolsförfarandet. Dessa ärenden rörde försenat införlivande av direktivet om ett gemensamt europeiskt järnvägsområde (Grekland),¹³⁷ direktivet om återhämtning och resolution av banker¹³⁸ (Rumänien och Tjeckien) och direktivet om alltför stor förlitan på kreditbetyg¹³⁹ (Luxemburg).

Medlemsstaterna ökade under 2016 sina ansträngningar för att slutföra sina införlivandeåtgärder innan EU-domstolen dömde i ärendet. Fem ärenden med förslag på dagsviten pågick dock fortfarande: ett ärende mot vardera Belgien, Nederländerna, Polen, Rumänien och Sverige.

¹³⁶ Kommissionen mot Rumänien, [C-62/156](#). Kommissionen väckte talan mot Rumänien i domstolen för ofullständigt genomförande av direktivet om svavelhalten i marina bränslen. Ett dagsvite på 38 042,60 euro föreslogs. Rumänien antog senare de nödvändiga lagstiftningsåtgärderna och kommissionen drog därför tillbaka sin talan från domstolen.

¹³⁷ Direktiv [2012/34/EU](#).

¹³⁸ Direktiv 2014/59/EU.

¹³⁹ Direktiv 2013/14/EU.

VII. Slutsatser

De många överträdelseförfarandena kvarstår som ett allvarligt problem, och 2016 noterades det största antalet på fem år. Att unionsrätten inte införlivas korrekt och i tid leder i slutändan till att medborgare och företag berövas sina fördelar enligt unionsrätten. Kommissionen lägger därför stor vikt vid att se till att lagstiftningen tillämpas effektivt.

Det är EU:s och medlemsstaternas gemensamma uppgift att tillämpa och genomföra EU-lagstiftningen samt se till att den följs. Kommissionen kommer att fortsätta stödja medlemsstaterna vid genomförandet när de behöver. I enlighet med meddelandet *EU-rätten: Bättre resultat genom bättre tillämpning*, kommer kommissionen att inrikta sitt arbete på problem där kontrollåtgärder verkligen kan göra skillnad. Samtidigt kommer den att agera mer bestämt mot överträdelser av unionsrätten genom överträdelseförfaranden. För att snabba på regelefterlevnaden och nå resultat inom de politiska prioriteringarna, kommer kommissionen härnäst att inleda överträdelseförfaranden utan att förlita sig på EU Pilot-mekanismen, såvida det inte anses lämpligt att använda EU Pilot i ett visst fall. Kommissionen har också förstärkt sanktionssystemet enligt artikel 260.3 i EUF-fördraget för när medlemsstater inte i tid meddelar sina åtgärder för införlivande av ett direktiv som antagits enligt ett lagstiftningsförfarande.

Denna mer strategiska metod för kontroll av regelefterlevnad, i kombination med att kommissionen agerar effektivt och i tid, syftar till att säkerställa bättre tillämpning av unionsrätten för allas bästa.

I. Årsrapport

1. Upptäcka problem

Diagram 1: Antal klagomål (2012–2016)

Diagrammet visar det totala antalet klagomål som kommissionen registrerade åren 2012–2016.

Diagram 2: Pågående klagomål från allmänheten vid årets slut

På första raden anges hur många pågående klagomål som fanns kvar från 2015. På andra raden anges hur många nya klagomål som registrerades under 2016. På tredje raden anges hur många klagomål som kommissionen beslutade om under 2016. På fjärde raden anges hur många klagomål som pågick i slutet av 2016 (den första siffran plus den andra siffran minus den tredje siffran).

Diagram 3: Nya klagomål som registrerats under 2016 främst berörda politikområden¹⁴⁰

Diagrammet visar inom vilka huvudsakliga politikområden de nya klagomålen inleddes 2016.

2. EU Pilot-projektet

Diagram 1: Antal EU Pilot-ärenden (2012–2016)

Diagrammet visar det totala antalet klagomål som kommissionen registrerade åren 2012–2016.

Diagram 2: Pågående EU Pilot-ärenden vid årets slut

På första raden anges hur många pågående EU Pilot-ärenden som fanns kvar från 2015. På andra raden anges hur många nya EU Pilot-ärenden som registrerades under 2016. På tredje raden anges hur många EU Pilot-ärenden som kommissionen beslutade om under 2016. På fjärde raden anges hur många klagomål som pågick i slutet av 2016 (den första siffran plus den andra siffran minus den tredje siffran).

Diagram 3: EU Pilot-ärenden som inleddes 2016 främst berörda politikområden

Diagrammet visar inom vilka politikområden de nya EU Pilot-ärendena inleddes 2016.

Diagram 4: EU Pilot-ärenden: EU:s genomsnittliga lösningsfrekvens (2012–2016)

Diagrammet visar det totala antalet EU Pilot-ärenden som kommissionen avslutat de senaste fyra åren utan att inleda ett överträdelseförfarande.

Diagram 5: EU Pilot-ärenden: lösningsfrekvens i förhållande till antal ärenden som handlades 2016

Diagrammet visar lösningsfrekvensen i EU Pilot-ärenden, dvs. den andel ärenden som kommissionen handlade 2016 och lyckades avsluta utan att inleda ett överträdelseförfarande.

¹⁴⁰ De uppgifter om politikområden som nämns i rapportens huvuddel och i avsnitten om medlemsstaterna bygger på den information som finns tillgänglig i kommissionens centraldatabas för överträdelser. Politikområdena benämns enligt följande: jordbruk och landsbygdsutveckling, budget, klimatpolitik, kommunikationsnät, innehåll och teknik, konkurrens, utbildning och kultur, ekonomi och finans, finansiell stabilitet och kapitalmarknadsunionen, grannskapspolitik och utvidgningsförhandlingar, sysselsättning, energi, miljö, migration och inrikes frågor, rättsliga frågor och konsumentfrågor, havsfrågor och fiske, inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, transport och rörlighet, regionalpolitik, hälsa och livsmedelssäkerhet, skatter och tullar samt handel.

Diagram 6: EU Pilot-ärenden: Medlemsstaternas svarstider 2016 (i dagar)

Diagrammet visar varje medlemsstats genomsnittliga svarstid i EU Pilot 2016.

3. Överträdelseförfaranden

Diagram 1: Nya överträdelseförfaranden den 31 december 2016

Diagrammet visar antalet nya överträdelseförfaranden som inleddes 2016 per medlemsstat.

Diagram 2: Nya överträdelseförfaranden som inlett 2016: främst berörda politikområden

Diagrammet visar inom vilka politikområden de nya överträdelseförfarandena inleddes 2016.

Diagram 3: Motiverade yttranden till medlemsstaterna 2016

Diagrammet visar hur många motiverade yttranden som sändes till medlemsstaterna 2016.

Diagram 4: Pågående överträdelseförfaranden vid årets slut (2012–2016)

Diagrammet visar antalet pågående överträdelseförfaranden den 31 december varje år från 2012 till 2016.

Diagram 5: Pågående överträdelseärenden den 31 december 2016

Siffrorna visar hur många förfaranden som kommissionen har inlett mot varje medlemsstat genom att sända en formell underrättelse enligt artikel 258 i EUF-fördraget. Det omfattar skrivelser som skickats 2016 eller tidigare, oavsett hur långt förfarandet har gått. Endast de ärenden ingår som ännu inte har avslutats genom ett formellt beslut. I stapeln för varje medlemsstat visas dels överträdelser genom felaktigt införlivande och/eller bristande tillämpning av unionsrätten, dels överträdelser genom försenat införlivande.

Siffrorna avser därmed alla ärenden som per den 31 december 2016

var i den administrativa fasen (formell underrättelse, motiverat yttrande eller beslut om att föra ärendet vidare till EU-domstolen enligt artikel 258 i EUF-fördraget),

var under behandling i EU-domstolen enligt artikel 258 eller artikel 260.3 i EUF-fördraget,

var avgjorda i EU-domstolen, men där kommissionen ännu inte kunde bekräfta att medlemsstaten hade genomfört domen korrekt,

var i den andra administrativa fasen (formell underrättelse eller beslut om att väcka talan enligt artikel 260.2 i EUF-fördraget),

var under behandling i EU-domstolen på grund av en andra talan, eller

var avgjorda i EU-domstolen för andra gången, men där kommissionen ännu inte kunde bekräfta att medlemsstaten hade genomfört den andra domen korrekt.

I denna siffra ingår *inte* t.ex. pågående EU Pilot-ärenden. I siffran ingår inte heller de EU Pilot-ärenden i vilka kommissionen avvisat medlemsstatens svar men ännu inte sänt en formell underrättelse enligt artikel 258 i EUF-fördraget.

Diagram 6: Pågående överträdelseärenden i slutet av 2016: politikområden

Diagrammet visar fördelningen i politikområden för de överträdelseförfaranden som var pågående den 31 december 2016.

4. Införlivande av direktiv

Diagram 1: Direktiv och ärenden om försenat införlivande

Diagrammet visar hur många direktiv som skulle införlivas under perioden 2012–2016 och hur många nya överträdelseförfaranden för försenat införlivande som inleddes under samma period.

Diagram 2: Pågående ärenden om försenat införlivande vid årets slut

På första raden anges hur många pågående ärenden om försenat införlivande som fanns kvar från 2015. På andra raden anges hur många nya ärenden om försenat införlivande som registrerades under 2016. På tredje raden anges hur många ärenden om försenat införlivande som avslutades under 2016. På fjärde raden anges hur många ärenden om försenat införlivande som pågick i slutet av 2016 (den första siffran plus den andra siffran minus den tredje siffran).

Diagram 3: Pågående ärenden om försenat införlivande den 31 december 2016

Diagrammet visar hur många överträdelseärenden om försenat införlivande som pågick den 31 december 2016 för varje medlemsstat, oavsett vilket år ärendet inleddes.

Diagram 4: Nya ärenden om försenat införlivande

Diagrammet visar hur många formella underrättelser som sändes till varje medlemsstat enligt artikel 258 i EUF-fördraget för utebliven eller bristfällig underrättelse om nationella införlivandeåtgärder 2016. I siffran ingår redan det totala antalet nya överträdelseärenden som inlemts mot medlemsstaten 2016, så detta ska *inte* adderas till den siffra som visas i det första diagrammet i avsnittet med allmän statistik.

Observera att alla dessa nya överträdelseärenden om försenat införlivande inte nödvändigtvis var pågående den 31 december 2016. Om kommissionen t.ex. inledde ett överträdelseförfarande om försenat införlivande i mars 2016 genom att sända en formell underrättelse, skulle detta ingå i siffran för de nya överträdelseärendena, även om kommissionen avslutade ärendet i oktober 2016 till följd av att medlemsstaten underrättade om fullständigt införlivande.

Diagram 5: Nya ärenden om försenat införlivande som inlemts 2016: främst berörda politikområden

Diagrammet visar inom vilka huvudsakliga politikområden man inledde förfaranden för försenat införlivande 2016.